

1994 – 2014

Ярина Квасецька

**ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ВИДАВНИЦТВО
«ЗЕЛЕНА БУКОВИНА»:**

двадцять років на службі у її величності Книги

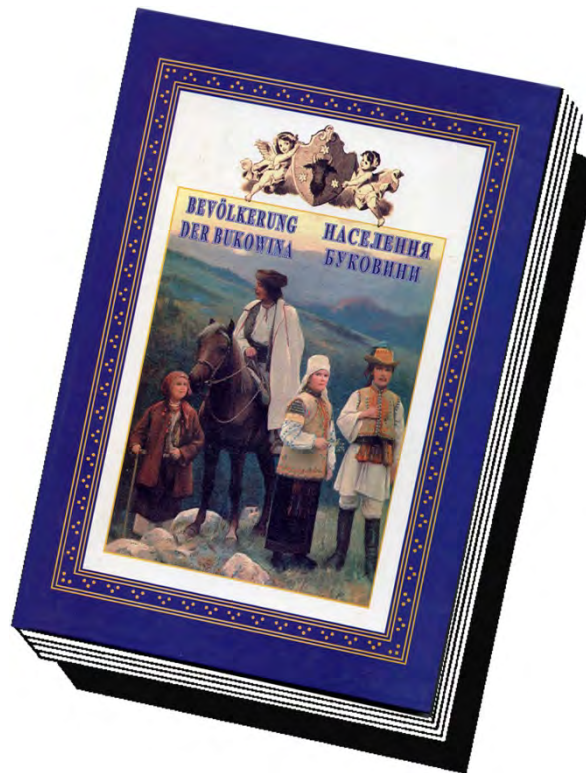
1994 – 2014

Ярина Квасецька

ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ВИДАВНИЦТВО

«ЗЕЛЕНА БУКОВИНА»:

двадцять років на службі у її величності Книги

Чернівці
«Місто»
2022

ББК 63.3(4УКР–4ЧЕН)
К 32

Квасецька Я. А.
К 32 Чернівецьке видавництво «Зелена Буковина»: двадцять років на службі в її величності Книги (1994-2014). Чернівці : Видавничо-інформаційний центр «Місто», 2022. 72 с.

А в т о р – у п о р я д н и к
Ярина Квасецька,
кандидат педагогічних наук, доцент
Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

Пропоноване видання присвячене 20-річній діяльності редакції журналу «Зелена Буковина» і однойменного видавництва, що діяло у складі редакції протягом 1994-2014 років. Основний акцент зроблено на видавничій діяльності «Зеленої Буковини», видання якої на переломі ХХ-ХХІ століть були помітним явищем книговидавничої сфери Буковини.

Фото з архіву редакції «Зелена Буковина», сімейного архіву родини Квасецьких, а також колишніх працівників, авторів і партнерів «Зеленої Буковини».

ББК 63.3(4УКР-4ЧЕН)

© Квасецька Я. А., 2022

Вступ

Активний розвиток засобів масової інформації розпочався на Буковині, як і загалом по Україні, ще наприкінці радянської доби. Тільки 1990 року в Чернівцях почали виходити 5 нових газет – «Практика», «Вільна бесіда», «Час», «Буковинське віче», «Чернівці». Вони стали активними учасниками процесу демократизації суспільного і національно-культурного життя, утвердження ідей, пов'язаних з відродженням української державності.

Особливе піднесення інформаційної і видавничої справи спостерігалось після проголошення незалежності України і у зв'язку розбудовою засад демократичного суспільства. Вже у 1996 році Чернівецька обласна організація Спілки журналістів України фіксувала понад 50 газет і журналів з разовим тиражем близько 300 тисяч примірників, майже 10 радіо- і телевізійних студій, понад двісті творчих працівників¹.

В умовах незалежної України на Буковині відродився і такий вид засобів масової інформації як журнал. У 1991 році Чернівецький державний університет ім. Юрія Федьковича, обласна організація товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, Чернівецьке обласне управління по пресі заснували «Буковинський журнал». Наступного, 1992 року, у місті Хотин був зареєстрований журнал «Дністер» (засновник – приватне виробничо-комерційне підприємство «2В»), а 1994 року були зареєстровані журнали «Ластівка» і «Зелена Буковина».

Засновниками журналу «Ластівка» стали Чернівецьке обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» і Чернівецьке обласне управління освіти, а журнал (вісник) «Зелена Буковина» у червні 1994 року зареєстрував журналіст Андрій Квасецький, який перед тим працював редактором газети профспілок Чернівецької області «Практика». Таким чином, «Зелена Буковина» стала першим журналом в Чернівецькій області, заснованим приватною особою.

Назва «Зелена Буковина» стала символічною в кількох сенсах. По-перше, вона асоціювалася з давніми історичними найменуваннями краю на берегах Пруту і Черемошу – «Зелена Русь» і «Зелена Буковина», що знайшло свій відбиток в літературних та пісенних творах. По-друге, вона відображала еколого-краєзнавче спрямування засобу масової інформації. По-третє, підкреслювала творчий зв'язок і

¹ Засоби масової інформації Чернівецької області: Довідник / упоряд.: Б. Загайський, О. Сенчик. Чернівці : вид-во газ. «Молодий буковинець», 1996. С. 2.

спадкоємність з паризьким видавництвом «Зелена Буковина», створеним 1956 року українськими емігрантами з Буковини з метою видання лише однієї, але надзвичайно важливої книги – колективної монографії «Буковина. Її минуле і сучасне» за редакцією Дениса Квітковського, Теофіла Бриндзана, Аркадія Жуковського. І, нарешті, по-четверте, в умовах становлення незалежної України назва підкреслювала національно-патріотичні настрої суспільства. Адже зелена барва є результатом поєднання синього і жовтого кольорів, що асоціюються з українським державним прапором.

Перший випуск історико-краєзнавчого журналу «Зелена Буковина» побачив світ 1995 року. Він об'єднував 1-ше і 2-ге числа за 1994 рік і 1-ше число за 1995 р. Видавцями журналу, а точніше, діловими партнерами редакції, стали Науково-дослідний Центр буковинознавства, що був створений при Чернівецькому державному університеті (директор Центру професор Олег Панчук), і Держуправління Міністерства екологічної безпеки в Чернівецькій області (начальник Володимир Сівак). Близьким до реалізації був план щодо входження Центру буковинознавства і Держуправління Міністерства екологічної безпеки до складу засновників журналу і їхньої участі у фінансуванні редакції, однак остаточного рішення так і не було прийнято у зв'язку із затяжними реорганізаційними процесами, що торкнулися обох структур. Врешті, обидва партнери погодилися зі розпливчастим статусом видавців журналу і не взяли на себе конкретних фінансових зобов'язань.

Для функціонування редакції Чернівецький державний університет в особі ректора Степана Костишина виділив невеликі офісні приміщення по вул. Університетській, 28, де розміщувалася також редакція «Буковинського журналу». Згодом, за ректорства Миколи Ткача, «Зелена Буковина» перебралася в адміністративно-господарський корпус університету по вул. Некрасова, 27, де були порівняно кращі умови. Натомість Держуправління екології фінансувало висвітлення діяльності державних природоохоронних органів і громадських організацій, а також видавничі проекти з екологічної тематики.

Журнал «Зелена Буковина»

Протягом 1994-2005 років журнал «Зелена Буковина» виходив здебільшого з двоєними числами. Тематичні і спеціальні випуски присвячувалися значним краєзнавчим датам та подіям².

² Коржик В. П. Зелена Буковина // Енциклопедія Сучасної України : енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. Т. 10. URL: <https://esu.com.ua/article-16779> (дата перегляду: 25.12.2022).

З нагоди 100-річчя написання першого узагальненого історико-культурного дослідження про минуле українців Буковини праці Степана Смаль-Стоцького «Буковинська Русь», яка в радянський період належала до заборонених, було здійснено її перше перевидання у журнальному форматі (1997). Ініціатором перевидання став Олександр Добржанський – на той час доцент Чернівецького державного університету імені Юрія Федьковича, дослідник життя і творчої біографії одного з лідерів і творців національного відродження на Буковині кінця XIX – початку XX ст. У змістовній післямові «Степан Смаль-Стоцький і його «Буковинська Русь» Олександр Добржанський особливо наголосив на важливості повернення «Буковинської Русі» до читачів незалежної України і висловив впевненість, що *«надзвичайно багата думками та інформацією книга... сприятиме поглибленню знань про минуле нашого народу, нашого рідного краю, розкриє нові, маловідомі факти багатой, неповторної і такої непростої історії українців Буковини»*³.

2009 року «Зелена Буковина» перевидала «Буковинську Русь» у книжковому форматі. Характерно, що видання здійснено із збереженням мовностилістичних особливостей оригіналу, що залишило свій відбиток і в назві праці⁴.

Один з тематичних випусків «Зеленої Буковини» (2005) був присвячений Хотинській війні 1621 року і Хотинській битві 1673 року. До висвітлення важливих історичних подій долучилися вітчизняні науковці Богдан Боднарюк, Василь Ботушанський, Валерій Степанков, Павло Михайлина, Олекса Романець, Сергій Комарницький, Юрій Макар, Іван Гриценко, Ганна Скорейко, Василь Карпо, Олександр Масан, Сергій Пивоваров та ін. Думки і оцінки українських авторів можна було співставити з поглядами на баталії під Хотином польських дослідників Веслава Лаха, Стефана Хойнецького, Тадеуша Кшонстека, Єжи Томчика, що загалом сприяло створенню цілісної історичної панорами⁵.

У журнальній серії «Історія та краєзнавство» побачили світ двомовні українсько-німецькі випуски «Наш рідний край Буковина» Раймунда Фрідріха Кайндля (2002) і «Козьмин» Едуарда Фішера (2003) –

³ Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький і його «Буковинська Русь». *Зелена Буковина*. 1996. № 1-2, 1997. №1. С. 156.

⁴ Смаль-Стоцький С. *Буковинська Русь: Культурно-історичний образок*. Чернівці : Зелена Буковина, 2009. 192 с.

⁵ Хотинська війна 1621 року: погляд істориків та митців. *Зелена Буковина*. 2005. № 1-2. С. 77–253.

яскраво презентабельні краєзнавчі праці початку ХХ ст., які не втратили свого пізнавального значення для нинішніх читачів. Про це свідчать, зокрема, оцінки у післямовах до цих видань буковинського історика Олександра Масана («Цікава і повчальна читанка з краєзнавства Буковини») та науковців Андрій Федорука і Михайла Чучка («Козмин»: історична розвідка Е. Фішера про польсько-молдавську війну 1497 року»).

Журнальні серії «Екологія і краєзнавство» були присвячені становленню Національного природного парку «Вижницький», аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища в Чернівецькій області, особливостям вирощування і використання з метою оздоровлення ехінацеї пурпурової, лавра благородного, винної ягоди «фейхоа». Традиційні рубрики – «Ми і довкілля», «Екологія і політика», «Природні цілителі», «Червона книга Буковини», «Публікації», «Дослідження, пошуки, знахідки», «Рецензії».

Редакція «Зеленої Буковини» використовувала журнальні сторінки для зацікавлення читачів книжковими виданнями, що готувалися до друку під маркою «Зеленої Буковини». З цією метою були поміщені розділи з книг Степана Смаль-Стоцького «Буковинська Русь», Василя Фольварочного «Пересолений мед», Авксентія Яківчука «То наші любі, високі Карпати», Ігоря Піддубного «У Буковинському небі».

Перші книжкові видання «Зеленої Буковини»

У статуті редакції журналу передбачалося ведення інформаційної, видавничої, виробничої і комерційної діяльності, але фактично головною стала саме видавнича діяльність.

Перші книжкові видання під знаком «Зелена Буковини» побачили світ 1995 року. Ними стала збірка новел чернівецького письменника Миколи Гошка «Впав хлопець молодий» і збірник законодавчих і нормативних актів «Судова система України», який упорядкували начальник Управління юстиції в Чернівецькій області Микола Шупеня і голова Герцаївського районного суду Лук'ян Болгак. До перших ластівок «Зеленої Буковини» належав також поважний том вибраних творів буковинської письменниці Галини Тарасюк «Любов і гріх Марії Магдалини». Як зазначається у вихідних даних, оригінал-макет цього видання був підготовлений до друку редакцією «Зелена Буковина», а сама книжка виготовлена Чернівецькою обласною друкарнею. Автор обкладинки – Рудольф Лекалов.

Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища

У вересні 1996 року «Зелена Буковина» видала перший, а наприкінці того ж року – другий і третій томи «Збірника законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища», що стало непересічною подією на книжковому ринку нашої держави. У тритомному збірнику вперше в Україні було систематизовано основні закони, кодекси, постанови – загалом майже 400 законодавчих і нормативних актів Верховної Ради України, Президента, Кабінету Міністрів, міністерств і відомств, що стосувалися збереження та раціонального використання природних ресурсів.

Видання збірника ініціювали Управління юстиції в Чернівецькій області і Чернівецька обласна спілка юристів (Микола Шупеня і Павло Цицима). Починання підтримали обласна державна адміністрація і Міністерство екобезпеки. Як відзначав згодом член редколегії, начальник Держуправління екобезпеки в Чернівецькій області Володимир Сівак, Міністерство екобезпеки, отримавши перший том збірника, дуже схвально зустрів це видання і без зволікань виділило кошти на друк другого і третього томів.

«Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України високо оцінило вихід у світ першого в Україні «Збірника законодавчих актів про охорону навколишнього природного середовища», виданого у вересні-грудні [1996 р.] видавництвом журналу «Зелена Буковина», і висловлює подяку упорядникам та редакційній колегії, – зазначалося у листі Міністра екобезпеки України Юрія Костенка на ім'я голови обласної держадміністрації, голови постійної Комісії Верховної Ради України з питань екологічної політики і керівника редакційної колегії Георгія Філіпчука. – Видання стало можливим завдяки співпраці обласної держадміністрації, управління юстиції в Чернівецькій області, природоохоронних служб та громадських екологічних організацій регіону. Висока поліграфічна якість збірника, структурна логічність роблять його настільною книгою як для вузького кола спеціалістів, так і для широкого загалу»⁶.

З цією високою оцінкою перегукуються і пізніші думки, висловлені Міністром охорони навколишнього природного середовища Сергієм Поляковим і головою Чернівецької обласної державної адміністрації Михайлом Романівим у 2004 році:

⁶ Міністр екобезпеки України висловлює подяку. *Зелена Буковина*. 1996, № 3-4, 1997, №1. С. 10.

«Видання, що виділялося насиченістю матеріалів і формою їх подачі, стало важливою подією не тільки регіонального, але й, без перебільшення, всеукраїнського масштабу. У ньому вперше в Україні було систематизовано основні законодавчі та нормативні акти з питань охорони довкілля, екологічної та ядерної безпеки держави. А це викликало зацікавлений інтерес широкого загалу спеціалістів, науковців, активістів неурядових екологічних громадських організацій, студентів»⁷.

З виходом тритомника упорядники Збірника вважали свою місію виконаною. Однак надрукований тираж не зміг задовольнити зростаючого попиту, особливо серед юридичних служб провідних державних і акціонерних підприємств країни, переважно Центральної і Східної України, де особливо гостро відчувалися екологічні проблеми. До редакції «Зелена Буковина» почастишали звернення із проханням допомогти придбати хоча б один-два комплекти. На той час ще не були сформовані комп'ютерні бази законодавчих актів і деякі з опублікованих документів були маловідомими навіть для юристів і працівників природоохоронної сфери. Враховуючи жвавий інтерес до збірника, активний законодавчий процес і поселену зацікавленість екологічними питаннями та їх правовим регулюванням, видавництво «Зелена Буковина» вирішило зробити збірник періодичним виданням і перебрало на себе обов'язки щодо його видання та розповсюдження.

За домовленістю з упорядниками у 1997 році було надруковано другий випуск першого тому і додатковий тираж другого і третього томів⁸. Водночас розпочата робота над відслідковуванням нових документи, змін і доповнень до опублікованих. Таким чином, кожного року стали появлятися наступні томи. Якщо обласні управління юстиції і екологічної безпеки закупували збірник для державних структур безпосередньо в Чернівцях – у видавництві «Зелена Буковина», то для підприємств і організацій з інших регіонів була організована доставка збірника поштою.

Важливим кроком на шляху розширення доступу до правової інформації став вихід у 1999 році 5-го тому збірника, у якому було вперше систематизовано та опубліковано більшість міжнародних

⁷ Поляков С., Романів М. Систематизація діючого екологічного законодавства – необхідна умова доступу до інформації, участі громадян у процесі прийняття важливих екологічних рішень : Зб. законодав. актів України про охорону навколиш. природ. середовища. Чернівці : Зелена Буковина, 2004. Т. 10 : спеціальний випуск. С. 5.

⁸ Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища : У 3-х томах. Чернівці : Зелена Буковина, 1997. Т. 1 (випуск 2). 344 с.

правових актів, ратифікованих державою Україною і колишнім СРСР. З цього приводу професор-еколог і громадсько-політичний діяч Леонтій Сандуляк писав:

«Більшість екологічних проблем носять глобальний характер і є спільними для людства. Саме тому у багатьох країнах міжнародні угоди в галузі охорони довкілля наділені приматом першості над нормами національного законодавства. Невиконання країною взятих на неї обов'язків, відповідно до міжнародних Конвенцій, тягне за собою відчутні економічні санкції міжнародної спільноти. Саме цим зумовлена потреба в широкій обізнаності спеціалістів-екологів, юристів та громадськості України з нормами міжнародно-правового регулювання охорони довкілля, а також застосування цих норм в практиці діяльності еколого-правових організацій. У зв'язку з близькістю кордонів для нашого краю дане зібрання набуває особливої актуальності»⁹.

Головні упорядники збірника Микола Шупеня і Павло Цицима були нагороджені спеціальним дипломом Всеукраїнського конкурсу на краще юридичне видання (1998). Натомість видавництво «Зелена Буковина» в собі головного редактора Андрія Квасецького за «вагомий особистий внесок в розбудову правової держави» відзначене Почесною грамотою Спілки юристів України (2003).

Буковинський почин був підтриманий згодом у працях юристів, фахівців з охорони природи, активістів екологічних громадських організацій деяких інших міст України, зокрема Києва, Харкова і Львова. Побачили світ книги «Збірник міжнародно-правових актів у сфері охорони довкілля», «Доступ до правосуддя з питань довкілля» (Екоправо-Львів, 1999, 2002), «Законодавство України про участь громадян і їх об'єднань в охороні навколишнього природного середовища» (Екоправо-Київ, 2002) та деякі ін. Однак чернівецьке видання суттєво виділялося з-поміж інших. По-перше – періодичністю свого виходу: кожного року видавався черговий том, де містилися нові акти, а також зміни та доповнення до попередніх. По-друге – комплексністю у поданні нормативно-правових актів: у кожному томі були представлені основні закони, кодекси, укази, постанови, накази різних державних органів, а також міжнародні правові документи.

В одній з рецензій, опублікованій ученими Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого – доктором юридичних наук, професором В. Поповим та кандидатом юридичних наук В. Шаховим,

⁹ Сандуляк Л. Відгук на 5-й том Збірника законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища (міжнародні конвенції та угоди, інші правові акти). 16 серпня 2000 р. Архів А. Квасецького.

відзначалося, що саме чернівецький збірник започаткував в Україні серію видань, спрямованих на задоволення потреб читачів у правовій інформації в галузі охорони довкілля та природокористування¹⁰. Вони висловили впевненість, що *«видання принесе чимало користі як екологам-фахівцям, так і членам численних громадських екологічних формувань, науковцям, студентам, усім, кого непокоять питання охорони навколишнього природного середовища»*.

Високо оцінюючи видання в цілому, автори водночас висловлювали своє бачення архітекtonіки збірника, висловлювали пропозиції щодо його покращення. Деякі рекомендації були враховані під час підготовки до видання наступних томів.

У 2004 році Міністерство охорони навколишнього природного середовища України і Чернівецька обласна державна адміністрація підтримали ініціативу видавництва «Зелена Буковина» щодо видання 10 (спеціального) тому Збірника, що містив основні базові законодавчі акти України у галузі охорони довкілля. Це була своєрідна «екологічна біблія», що складалася з 55 повних текстів законів і кодексів України, а також 28 текстів-витягів з них. У передмові до збірника Міністр охорони навколишнього природного середовища України Сергій Поляков і голова Чернівецької обласної державної адміністрації Михайло Романів наголошували, що збірник *«підє на користь добрий справі розвитку екологічного правознавства в Україні»*, подоланню *«еколого-правового нігілізму»*¹¹.

Водночас з 10 спеціальним томом був надрукований і 11 том збірника, який став продовженням попередніх 9 томів і містив нові законодавчі і нормативні акти, а також зміни до опублікованих раніше.

Подальше видання Збірника законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища було припинене. Прийняти таке рішення редакцію спонукали численні зміни законодавчих і нормативних документів, активне поширення комп'ютерних баз даних, що значно полегшили доступ до правової інформації. Проте нема сумніву, що межі ХХ-ХХІ століть Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища був знаковим виданням на книжковому ринку України і не менше 10 років служив надійним джерелом еколого-правової інформації.

¹⁰ Цінний збірник законів з охорони довкілля. *Юридичні новини*. Чернівці. 2000, № 8.

¹¹ Поляков С., Романів М. Систематизація діючого екологічного законодавства – необхідна умова доступу до інформації, участі громадян у процесі прийняття важливих екологічних рішень : Зб. законодав. актів України про охорону навколиш. природ. середовища. Чернівці : Зелена Буковина, 2004. Т. 10 : спеціальний випуск. С. 6.

Започаткування бібліотеки буковинознавства

Якщо журнальною заявкою видавництва «Зелена Буковина» на серйозне ведення буковинознавчої тематики можна вважати перевидання праці Степана Смаль-Стоцького «Буковинська Русь», то книжковим видання такого ж значення стала, без сумніву, колективна монографія «Буковина. Історичний нарис», що побачила світ 1998 року. Це була перша спроба чернівецьких істориків комплексно дослідити історію Буковини (переважно Північної) і Північної Бессарабії (переважно Хотинського повіту) з нових методологічних і концептуальних засад.

Книгу підготували Василь Ботушанський, Ігор Буркут, Олександр Добржанський, Юрій Макар, Олександр Масан, Любомир Михайлина, Сергій Пивоваров, Ігор Піддубний, П. Половець, Василь Холевчук, Василь Холодницький, Ігор Школа. Вони не тільки використали раціональний доробок попередніх краєзнавчих досліджень, але й ввели в науковий обіг значну кількість документів і матеріалів, зокрема таких, які раніше не використовувалися.

У вступі до цього видання авторський колектив висловлював глибоку вдячність головному спонсору проекту Чернівецькій обласній дирекції АКБ «Укрсоцбанк» в особі директора В'ячеслава Прокопенка і видавництву редакції журналу «Зелена Буковина» (головний редактор Андрій Квасецький), яке «взяло на себе всі турботи по виданню книги»¹². Тобто, не тільки майже всі організаційні і видавничі питання, але й основну частину фінансових.

Книгу «Буковина. Історичний нарис» підготували чернівецькі науковці, переважно працівники історичного факультету Чернівецького державного університету імені Юрія Федьковича, у перші роки після проголошення незалежності України. Але протягом тривалого часу вона лежала у шухляді, бо автори не могли знайти спонсорів, які б профінансували це видання, а без передоплати жодне видавництво не виявляло бажання братися за цю доволі складну і відповідальну справу. Врешті, після неодноразових закликів про допомогу тодішнього декана історичного факультету Юрія Макара, який використовував для цього різні засоби масової інформації, відгукнулася саме «Зелена Буковина», яка й взяла на себе «всі турботи по виданню книги».

¹² Буковина: історичний нарис / ред. кол. С. С. Костишин, В. М. Ботушанський, О. В. Добржанський, Ю. І. Макар, О. М. Масан, Л. П. Михайлина. Чернівці : Зелена Буковина, 1998. С. 9-10.

Під час підготовки оригінал-макету найбільшу зацікавленість і допомогу проявляли Василь Ботушанський, Олександр Масан, Сергій Пивоваром, Ігор Піддубний, які згодом стали авторами і співавторами численних видань, що побачили світ під маркою «Зелена Буковина».

Презентація книги «Буковина. Історичний нарис» відбулася на сцені Чернівецького театру імені Ольги Кобилянської за участю наукового редактора професора Василя Ботушанського і головного редактора Андрія Квасецького, а також артистів театру, які підготували з цією метою театралізовану сценку.

Добре зустріли видання «Буковини» на форумі видавців у Львові, куди вона потрапила разом з виданнями «Молодого буковинця». Як розповідав учасник книжкової виставки Роман Бенев'ят, львівські читачі належно оцінили і вагомий зміст книги, і нові засади висвітлення історії Буковини. Значне зацікавлення викликало видання і серед буковинської діаспори за кордоном.

Наступним знаковим книжковим виданням «Зеленої Буковини» стала двомовна праця «Bevölkerung der Bukowina = Населення Буковини», що побачила світ 2000 року і була присвячена 125-річчю заснування Чернівецького університету імені Юрія Федьковича і наданню йому статусу «Національного». Як зазначено в бібліографічному опису, науковий редактор і автор передмови В. М. Ботушанський, перекладачі – Ф.С. Андрієць і А. Т. Квасецький.

Нині вже можна розкрити, що «Ф.С. Андрієць» – це один із псевдонімів Андрія Квасецького. Деякі свої публікації він підписував також «Петро Перейма», «Андрій Діброва», «Андрій Прибузький».

На вихід книги «Bevölkerung der Bukowina = Населення Буковини» відгукнувся журналіст і науковець Ігор Чеховський, який писав:

«Бібліотеку буковинознавства вже впродовж ряду літ успішно веде чернівецьке видавництво «Зелена Буковина» в особі його директора Андрія Квасецького. Досить нагадати, що серед повернутих цим видавцем у науковий обіг праць є «Історія Буковини» [«Буковинська Русь»] С. Смаль-Стоцького; ним же видано колективну монографію з історії краю, написану провідними сучасними істориками [«Буковина. Історичний нарис»]. Нова книга «Населення Буковини» (двомовна: мовою оригіналу, тобто німецькою й українською) – це фактично виданий окремо VIII розділ ювілейного видання «Die Bukowina. Eine allgemeine Heimatskunde» (1899 р.), який присвячений населенню краю й опрацьований на основі попередніх етнографічних праць обер-лейтенантом жандармерії Едуардом Фішером, більш відомим нам у ролі краєзнавця. Його етнографічний нарис, який

науковий редактор видання зараховує до здобутків етнографічної науки про Буковину в минулому, знайомить широкого читача зі звичаями, віруваннями, побутом і матеріальною культурою народів, які на той час населяли австрійську провінцію Буковину: українцями-русинами, румунами, німцями, євреями, поляками, вірменами, циганами, липованами (росіянами)»¹³.

Автор газетної публікації відзначав, що книга «Населення Буковини» видавництва «Зелена Буковина» стане у пригоді учителю і краєзнавцям, які у своїй праці змушені послуговуватися здебільшого газетними вирізками. *«А завдяки чудовій поліграфії є ще й прекрасним подарунком на згадку про наш край, тому порівняно невеликий наклад обіцяє найближчим часом стати бібліографічною рідкістю».*

Подібну високу оцінку висловив і кандидат історичних наук, політолог Ігор Буркут:

«Кожному, хто вперше візьме її в руки, впадає в око прекрасне поліграфічне оформлення: офсетний папір, тверді палітурки, зі смаком зроблені обкладинки та форзаці. Чернівці відроджують давню славу міста з європейськими традиціями книгодрукарства, і це радує»¹⁴.

Ювілейні видання про Чернівці

У період підготовки до відзначення 600-річчя першої писемної згадки про Чернівці (2008) видавництво «Зелена Буковина» з власної ініціативи здійснило науковий переклад з німецької мови і організувало видання у двомовному німецько-українському форматі книги Раймунда Фрідріха Кайндля «Історія Чернівців», що була написана на замовлення Чернівецького магістрату і надрукована у 1908 році з нагоди 500-річчя першої писемної згадки про місто. Перекладач – викладач Чернівецького університету, кандидат філологічних наук Василь Іванюк, автор післямови і науковий кандидат історичних наук редактор Олександр Масан.

Перше перевидання «Історії Чернівців» під маркою «Зелена Буковина» датується 2005 роком, а в 2008 році, коли відзначали 600-річчя першої писемної згадки про Чернівці, був надрукований додатковий тираж. Тому в бібліографічних описах «Історія Чернівців» Раймунда Фрідріха Кайндля зустрічається і під 2005, і під 2008 роками.

¹³ Чеховський І. Тіні забутих предків повернуто із забуття. *Час 2000*. 2000. № 46.

¹⁴ Буркут І. Чернівці відроджують давню славу міста з європейськими традиціями книгодрукарства. *Зелена Буковина*. 2000. № 1-2. С. 10.

У післямові до видання Олександр Масан зазначав, що у 2003 році в Чернівцях було видано дещо адаптовану версію цієї праці. Однак вона неповно відтворювала оригінальний авторський текст і з точки зору перекладу була далека від досконалості. То ж існувала нагальна потреба перевидати повноцінну «Історію Чернівців», яка відповідала б науковим критеріям і вимогам. *«Вельми приємно, що видавництво «Зелена Буковина» взялося виконати подвійне завдання – відтворити оригінальний німецький текст і паралельно подати його український переклад. У такій іпостасі книгу Р. Ф. Кайндля слід розглядати як ще одне достойне пошанування видатного вченого в його рідному місті напередодні 600-річчя Чернівців...»*¹⁵.

Реалізація цього проекту переросла у підготовку нового ювілейного книжкового видання про столицю буковинського краю — колективної монографії «Чернівці. Історія і сучасність», до написання якої були залучені провідні науковці Чернівецької області: Василь Ботушанський, Олександр Добржанський, Андрій Кушніренко, Олександр Масан та ін. Книга, що підготовлена до видання і надрукована видавництвом «Зелена Буковина», побачила світ 2009 року. Як наголошував у зверненні до читачів тодішній міський голова Чернівців Микола Федорук, книга може розглядатися як велика та цінна наукова праця, і як захоплююча повість про непересічну історію древнього українського міста над Прутом¹⁶.

В одній з рецензій на колективну монографію відзначено, що «це фактично перша наукова праця про місто за останні сто років (після книги Р.Ф. Кайндля)». *«Книга великого формату, багато ілюстрована (286 іл.) частково у кольорах, відзначається високоякісним поліграфічним виконанням... Загалом же можна із задоволенням констатувати, що Чернівці мають, нарешті, свою якісно висвітлену наукову історію»*¹⁷.

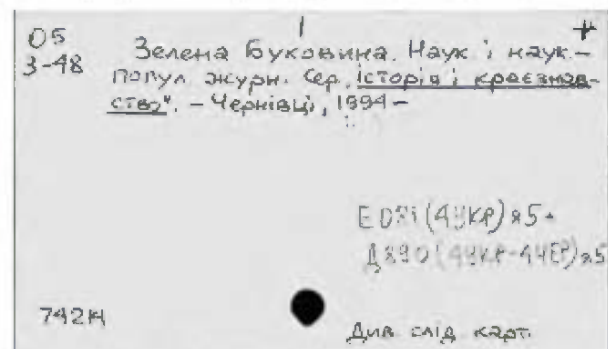
¹⁵ Масан О. Р. Ф. Кайндль і його «Чернівці». Kaindl R. F. = Кайндль Р. Ф. Geschichte von Czernowitz von den ältesten Zeiten bis zur Gegenwart = Історія Чернівців від найдавніших часів до сьогодення / ред. О. Масан ; пер. з нім. В. Ю. Іванюк. Чернівці : Зелена Буковина. 2005. С. 325–326.

¹⁶ Чернівці. Історія і сучасність (Ювілейне видання до 600-річчя першої писемної згадки про місто) : колект. монографія / В. М. Ботушанський, С. В. Біленкова, О. В. Добржанський та ін.; за заг. ред. В. М. Ботушанський. Чернівці : Зелена Буковина, 2009. 586 с.

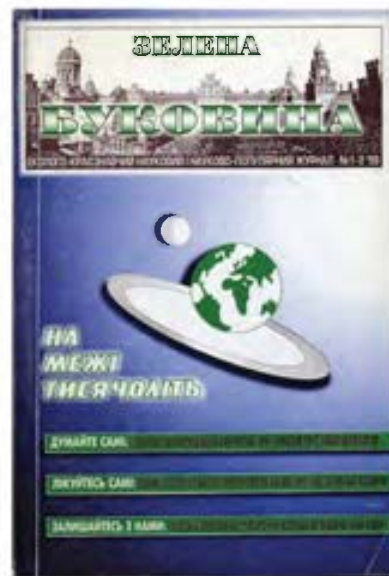
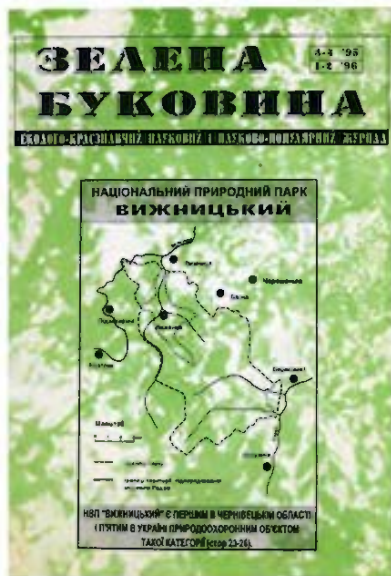
¹⁷ Ботушанський О. Рецензія: Чернівці: Історія і сучасність Ювілейне видання до 600 – річчя першої писемної згадки про місто (Кол. монографія) В. М. Ботушанський, С. В. Біленкова, О. В. Добржанський та ін. За заг. ред. В. М. Ботушанського. – Чернівці: Зелена Буковина, 2009. – 586 с. *Питання історії України*. 2009. Т. 12. С. 271–274. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Piu_2009_12_50 (дата звернення: 25.12.2022).

Фірмовий знак «Зелена Буковина» з автографом автора худ. О. Криворучка (1995).

Бібліографічний опис 1-го випуску журналу «Зелена Буковина». Національна історична бібліотека України.

ВИДАВЦІ
Науково-дослідний центр
Буковинознавства
при Чернівецькому
національному університеті
Державне управління
екології
та природних ресурсів
у Чернівецькій області

ПАРТНЕРИ:
Чернівецька обласна
дирекція
АКБ "Укрсоббанк"
(директор п.В.В. Прокопенко)
Чернівецький обласний
краснознавчий музей
(директор п.О.П. Загуловська)

РЕДКОЛЕГІЯ ВИПУСКУ:
Балух В.О., д.і.н.
Ботушанський В.М., д.і.н.
(науковий редактор)
Васюта С.І., д.і.н.
Доврвацький О.В., д.і.н.
Касецький А.Т.
(літературний редактор)
Кожалинко Г.К., д.і.н.
Макар Ю.І., д.і.н.
Сівак В.К.

ЗМІСТ

Інформація 5

ВІЗВІ

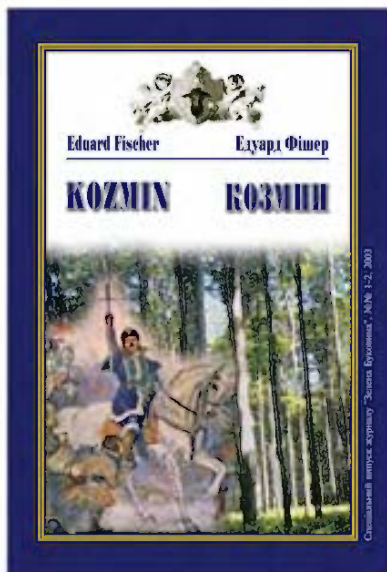
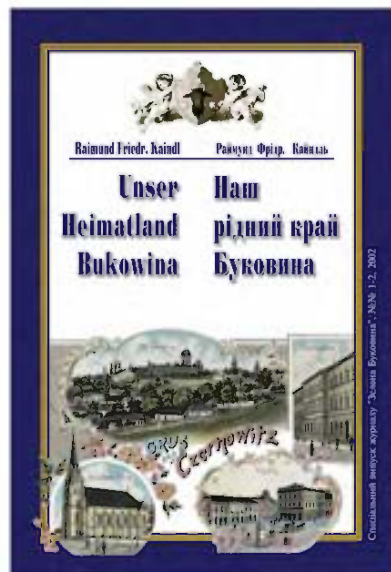
Ботушанський В. М.
Чернівецькому національному університету — 125 років:
історія та сучасність 7

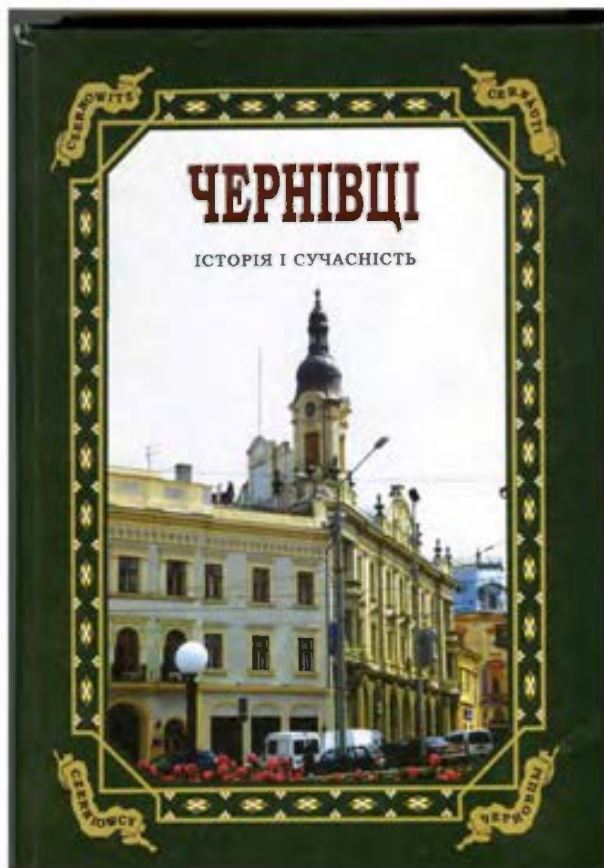
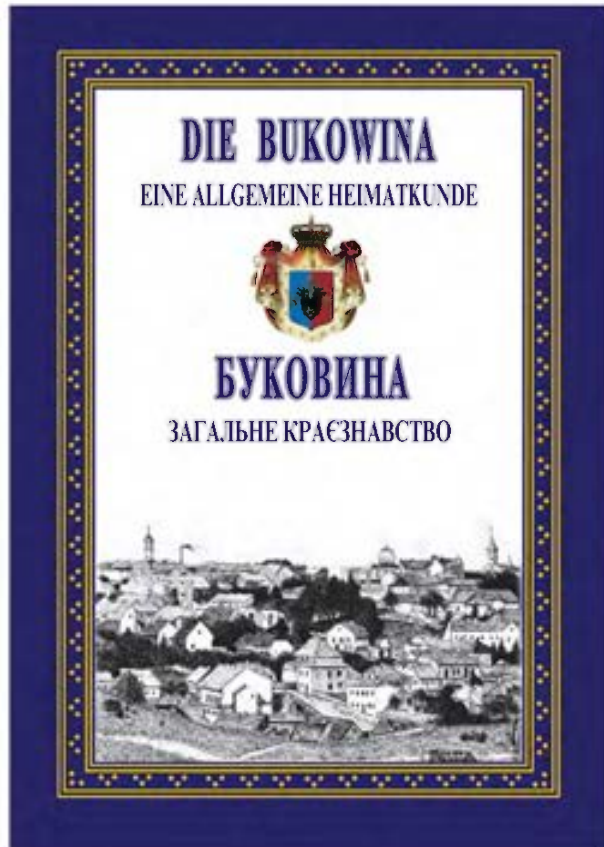
Масан О. М.
Вивчення та розвиток Хотина в добу середньовіччя
До 1000-ліття з часу заснування 18

ДОСЛІДЖЕННЯ

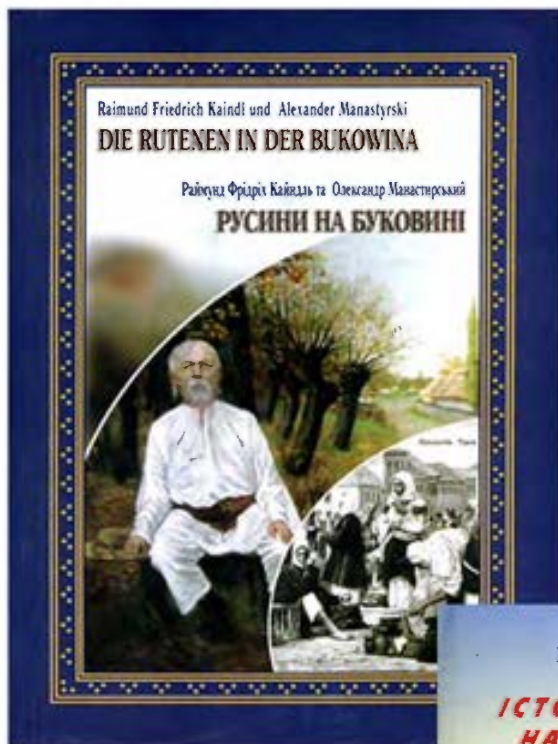
Патішук І. А.
Молдова в планах Богдана Хмельницького у 1648-1653 рр.
Шляхова угода і династичні інтереси 30

Жалоба І. В.
На шляху до Чорного моря
З історії розбудови Львівсько-Чернівецької залізниці до Сучави і Ясс 38

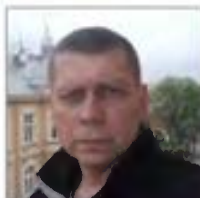

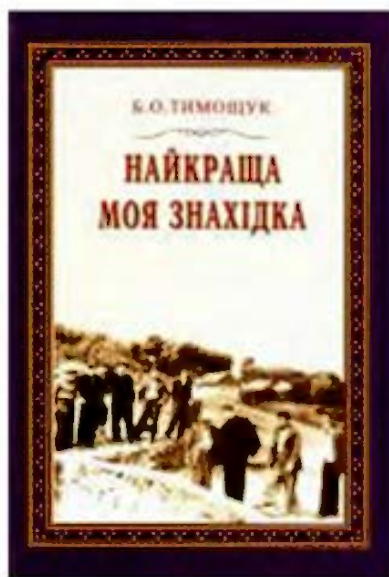
ІСТОРИЧНА БІБЛІОТЕКА «ЗЕЛЕНОЇ БУКОВИНИ»

Олександр
Масан

Ігор
Піддубний

ЗБІРНИК ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ДОВКІЛЛЯ

Микола Шупеня

Павло Цицима

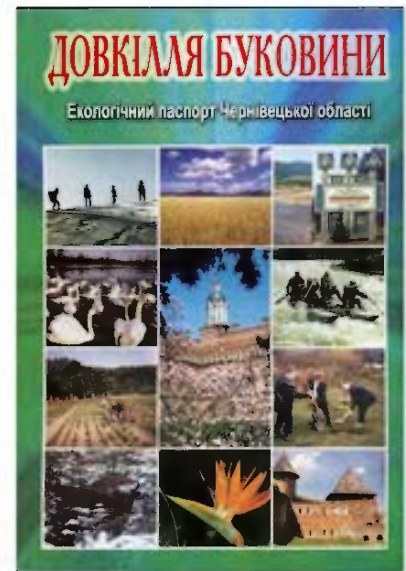
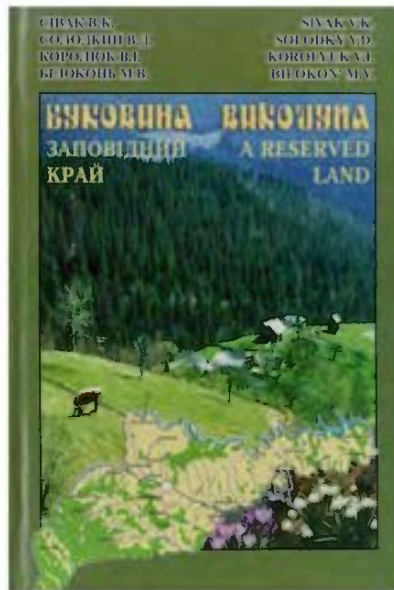
ПРИКЛАДНА ЕКОЛОГІЯ

Володимир Сівак

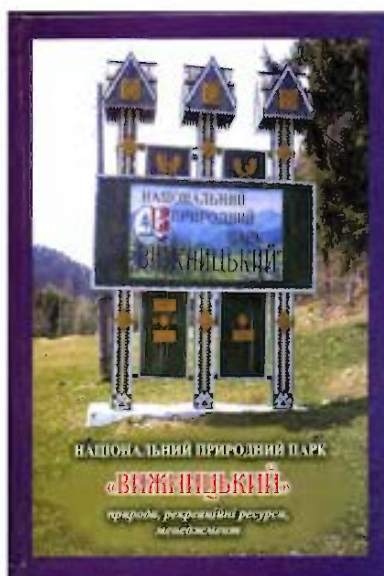
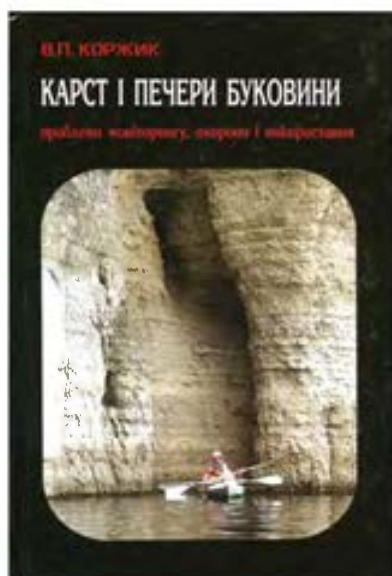
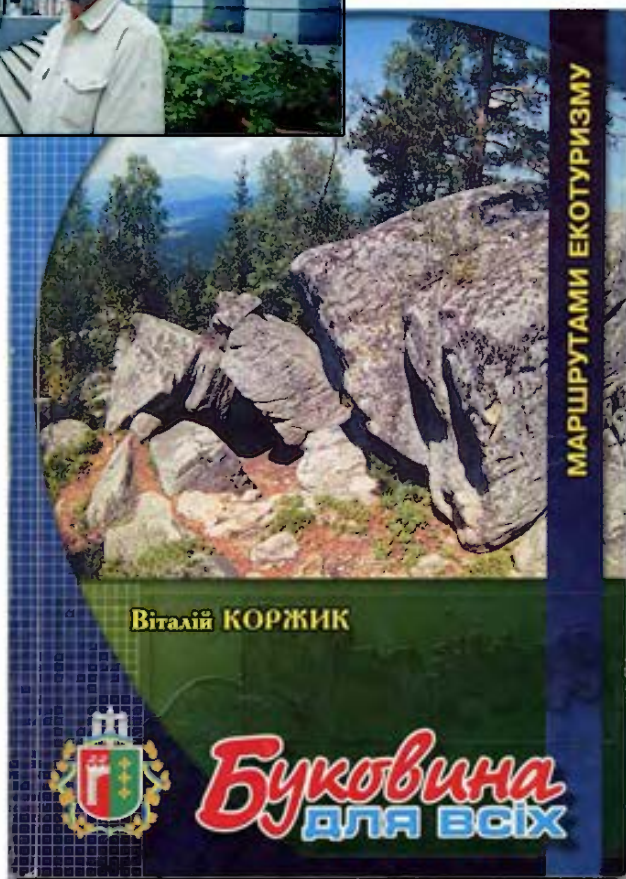
Володимир Солодкий

ПРИРОДНИЧЕ КРАЄЗНАВСТВО

Віталій Коржик

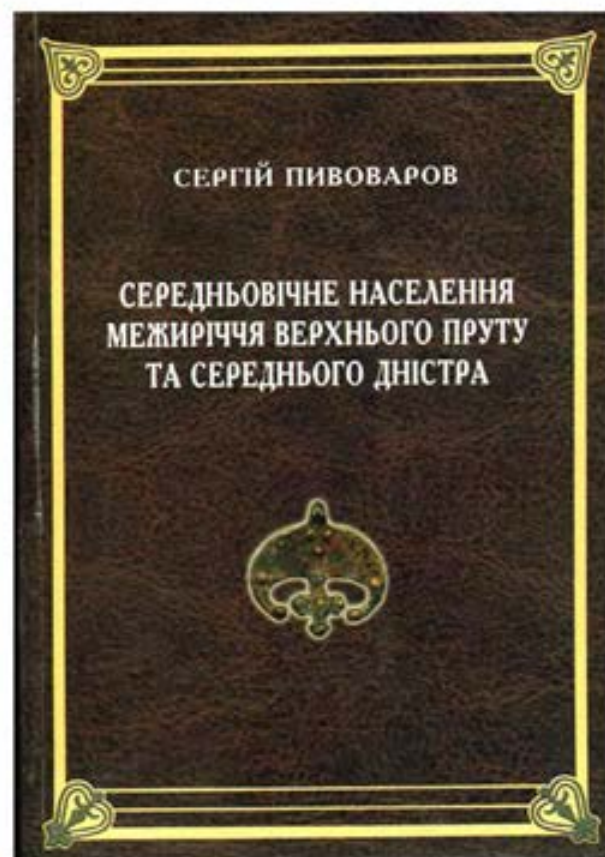
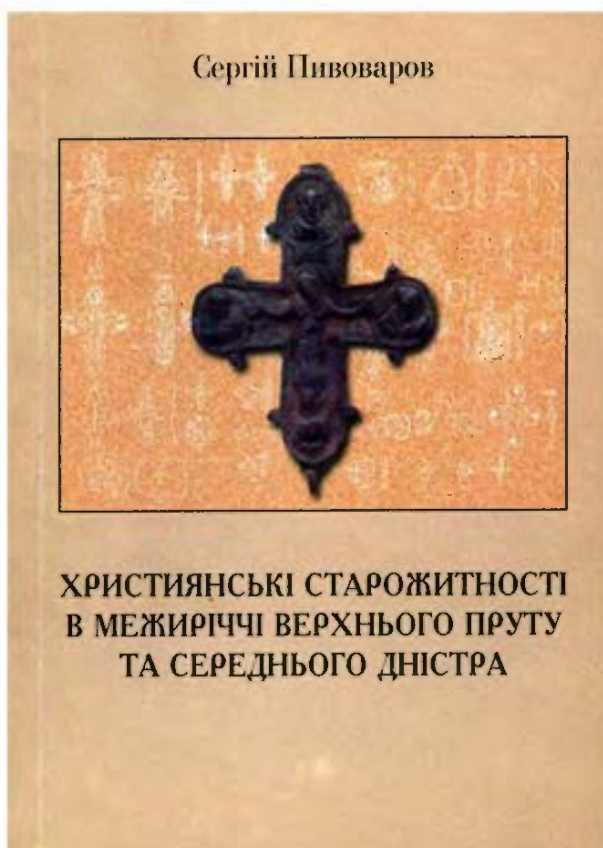
ІСТОРИЯ ТА КРАЄЗНАВСТВО

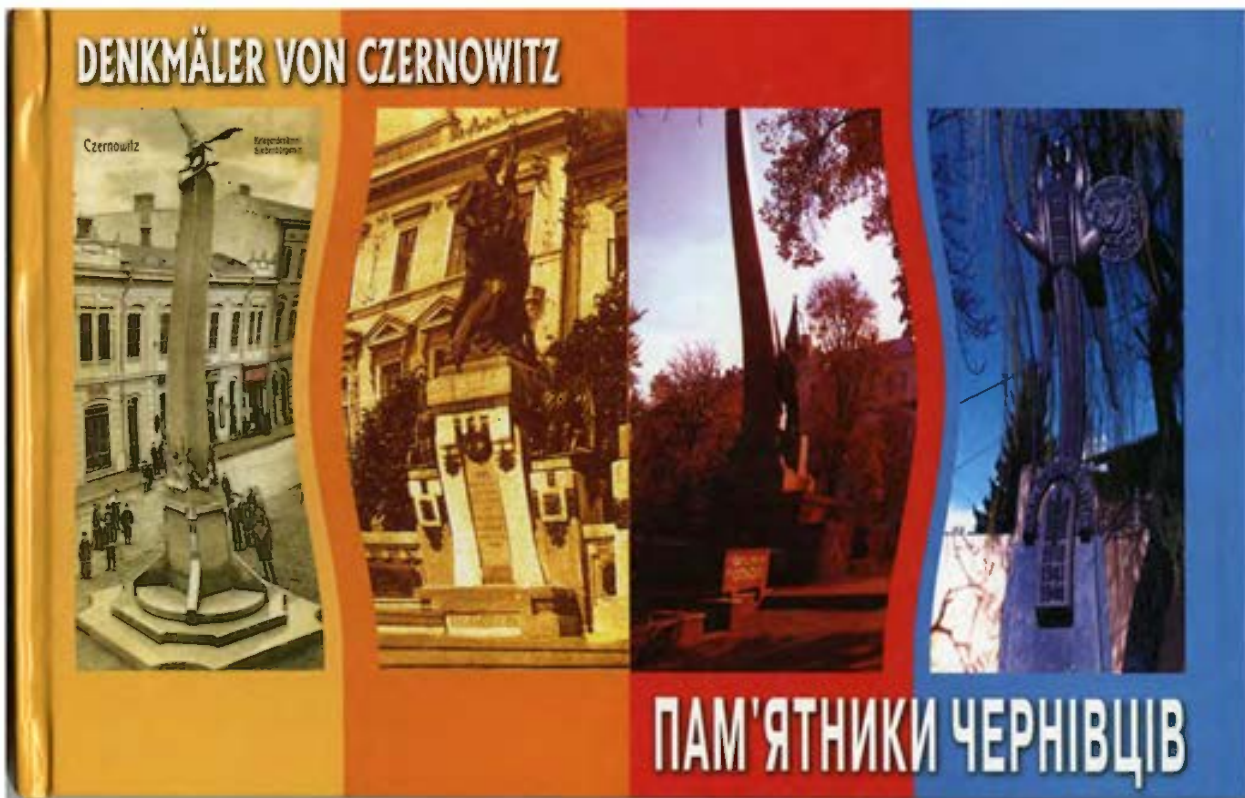

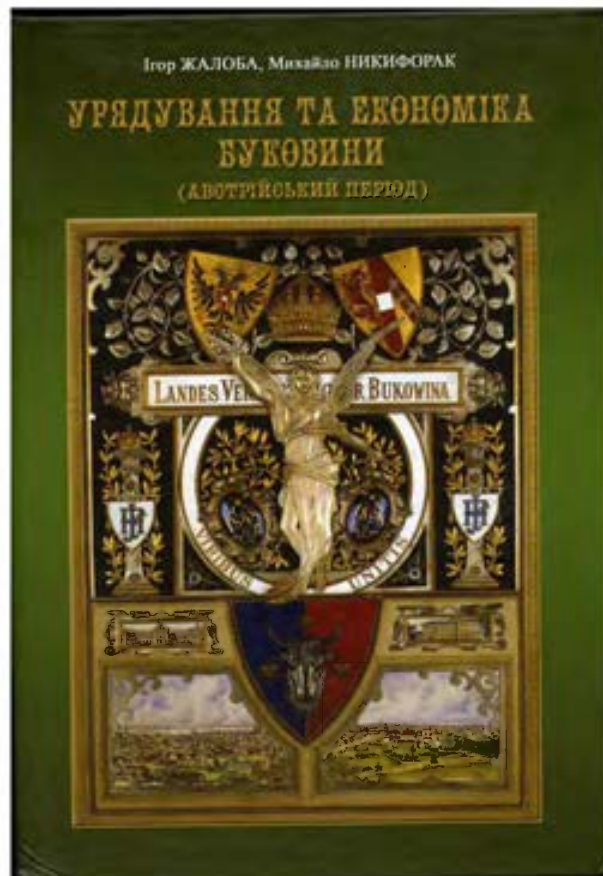
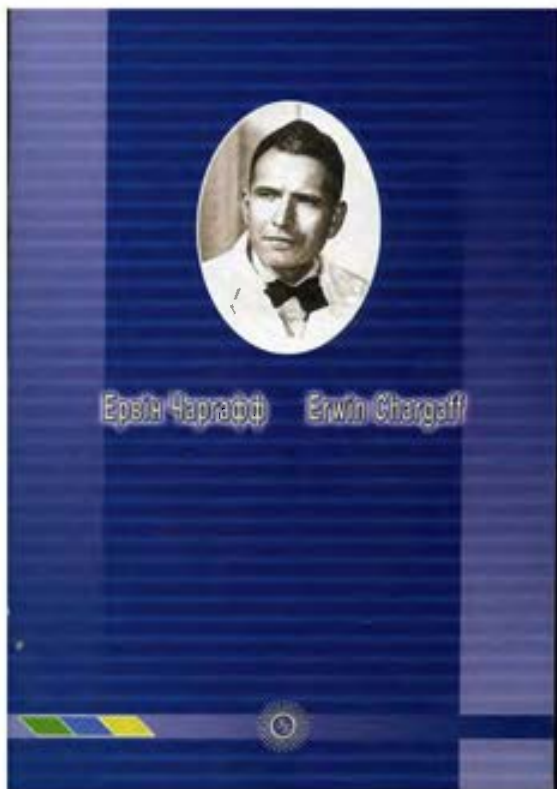
Степан
Костишин

Василь
Ботушанський

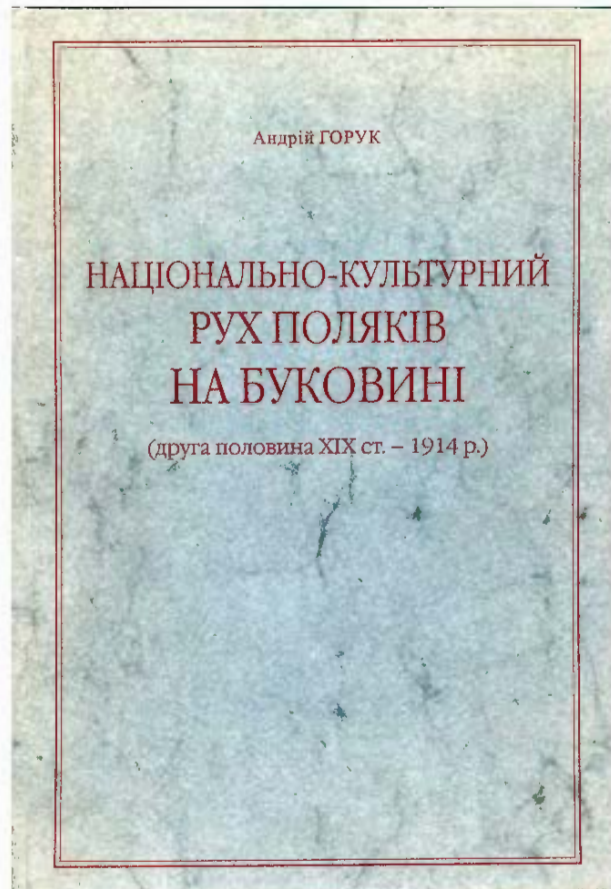
БУКОВИНОЗНАВЧІ СТУДІЇ

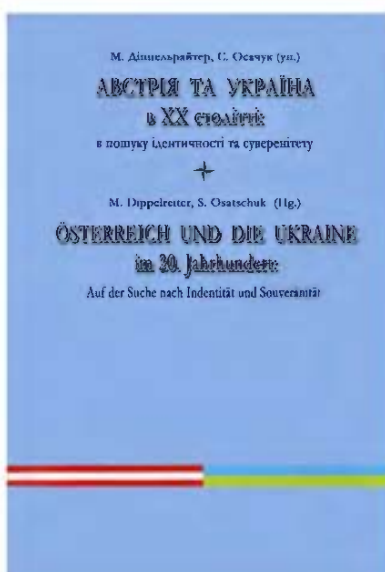
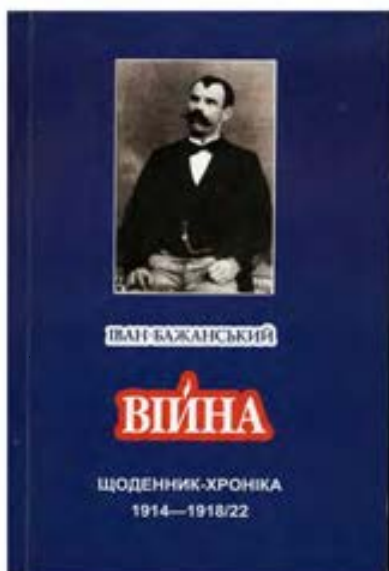
Олег
Панчук

Сергій
Осачук

ІСТОРИЯ ТА КРАЄЗНАВСТВО

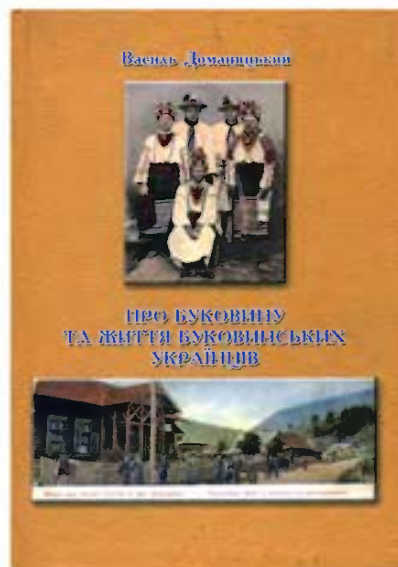
ІСТОРІЯ ТА КРАЄЗНАВСТВО

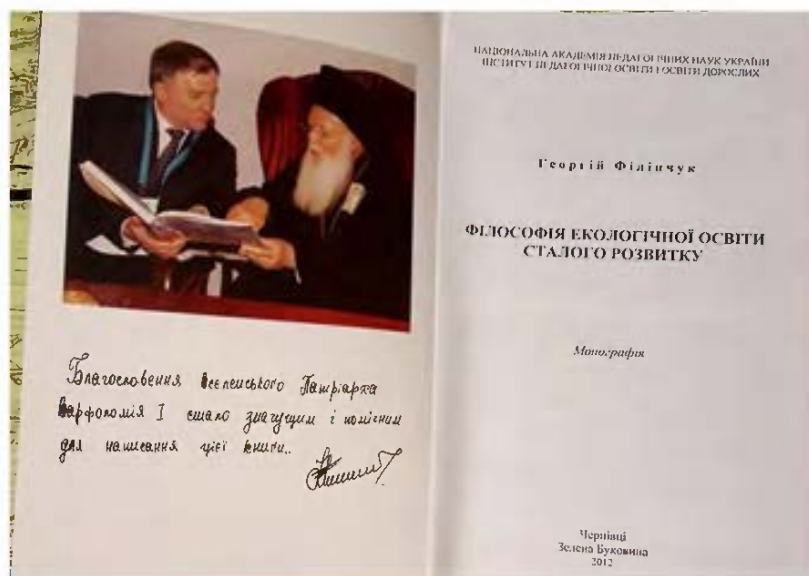
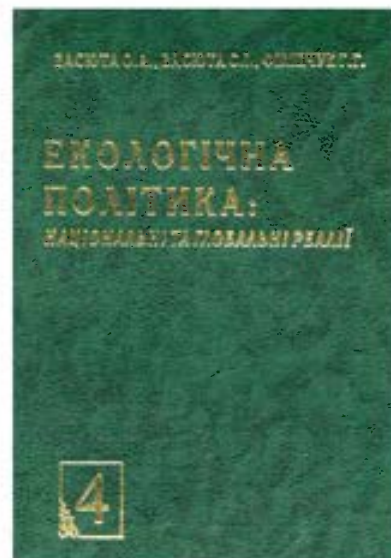
Сергій Пивоваров

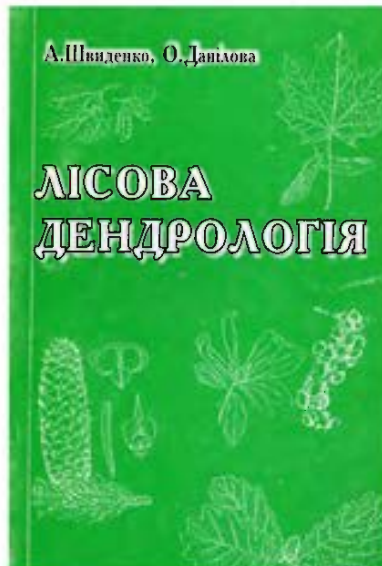
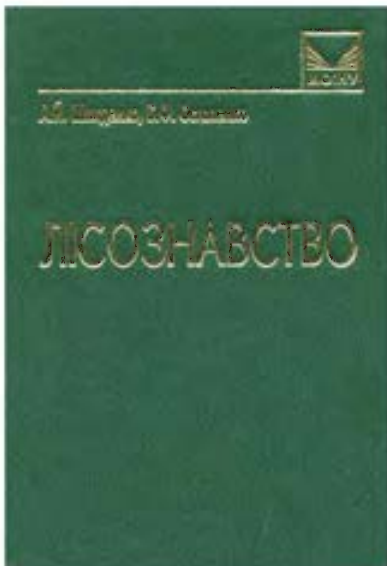
Ігор Чеховський

ЕКОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА

ПІДРУЧНИКИ, ПОСІБНИКИ І ЗБІРНИКИ

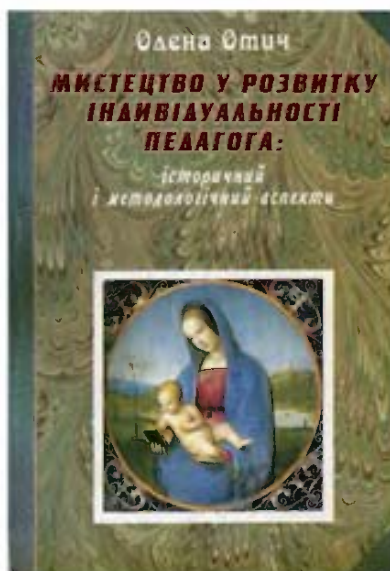
ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ

Олена Отич

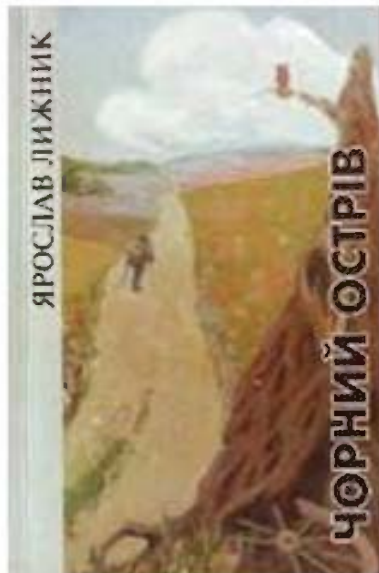
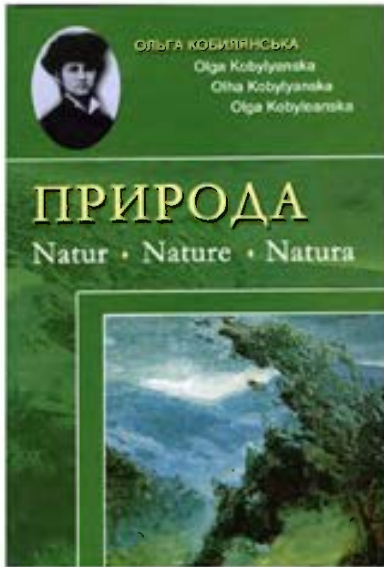

Наталія Філіпчук

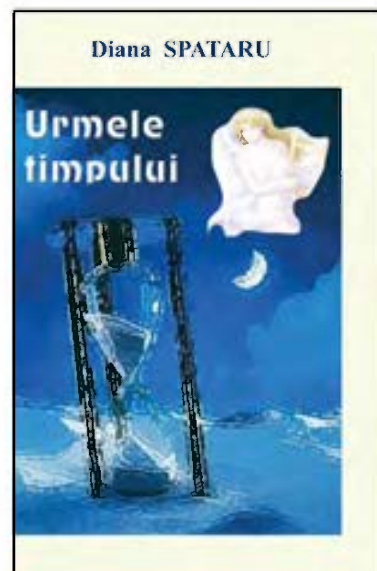

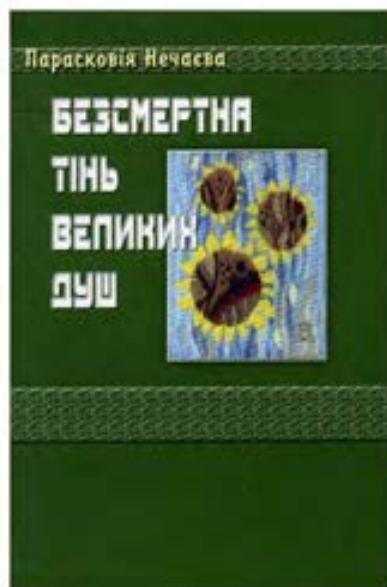
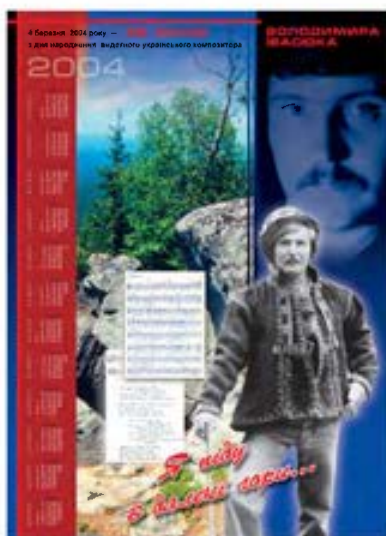
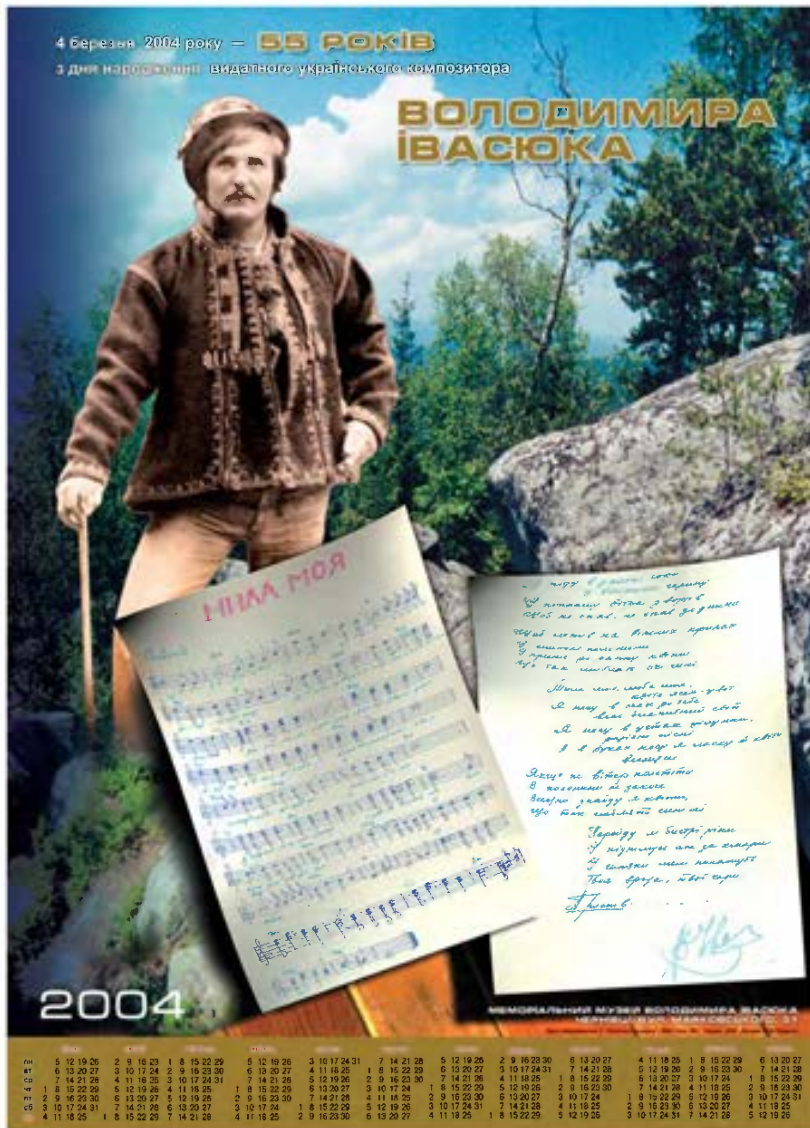
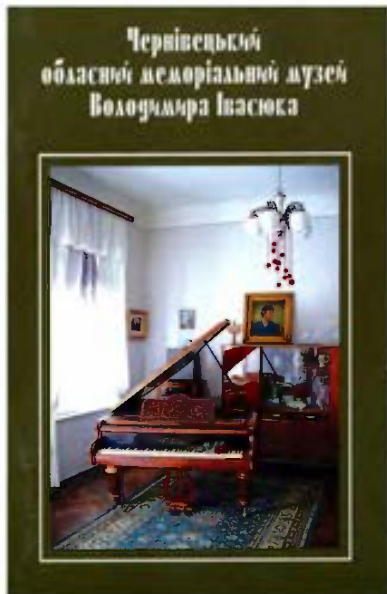
ХУДОЖНІ ТВОРИ

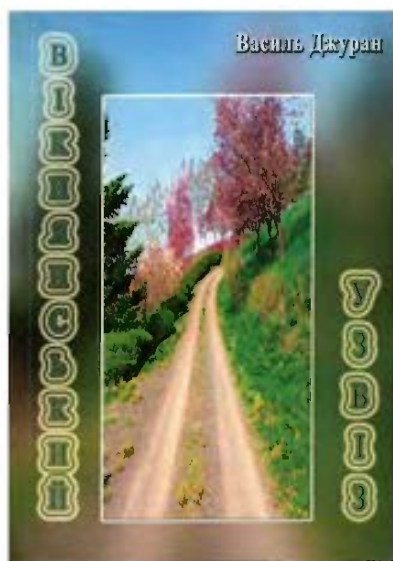
ХУДОЖНІ ТВОРИ

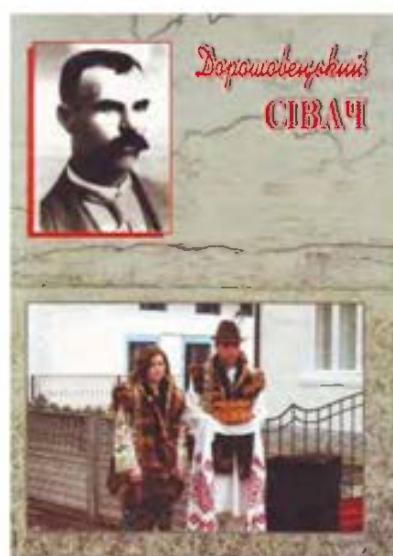
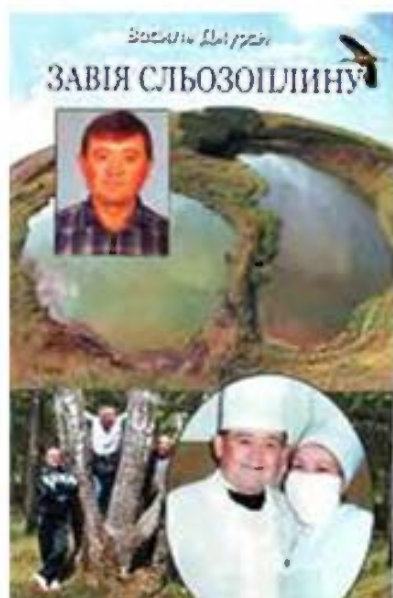
БЕЗСМЕРТНА ТІНЬ ВЕЛИКИХ ДУШ

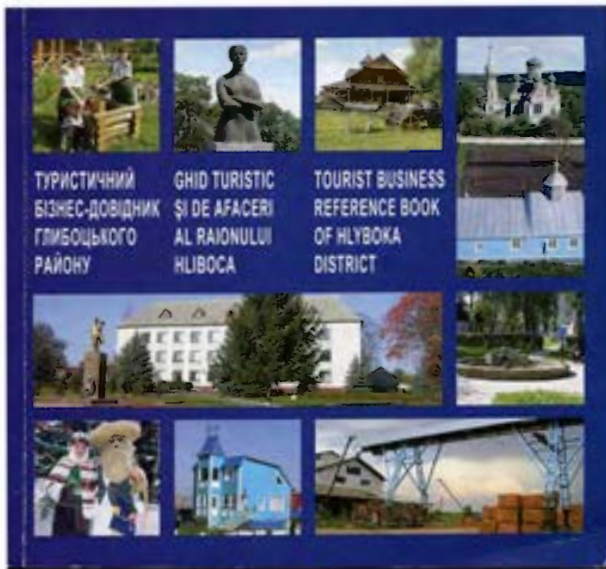
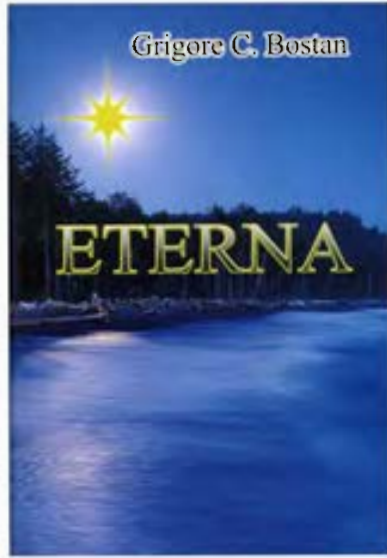
ХУДОЖНІ ТВОРИ. ПУБЛІЦИСТИКА

Василь Джуран

РУМУНОМОВНІ ТВОРИ

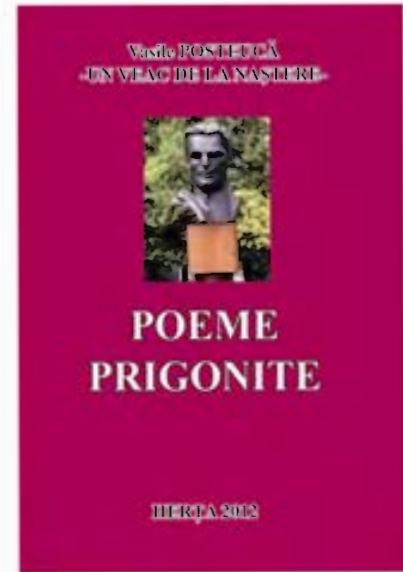
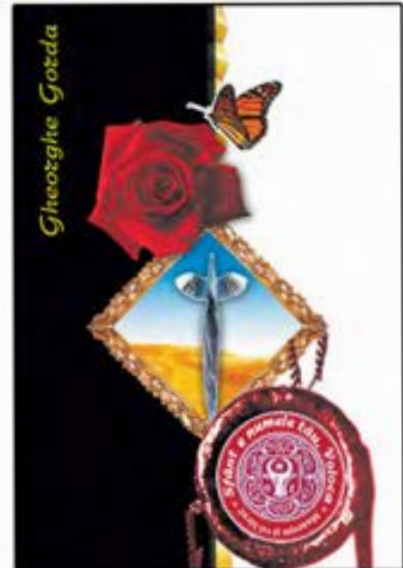
Василь
Бику

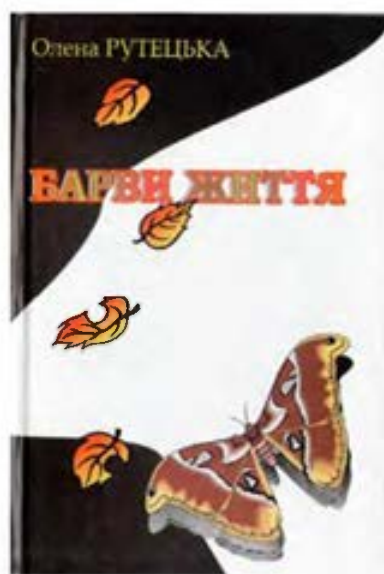
Александрина
Чернова

Микола
Шапка

ХУДОЖНІ ТВОРИ

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. ПРАВОЗНАВСТВО

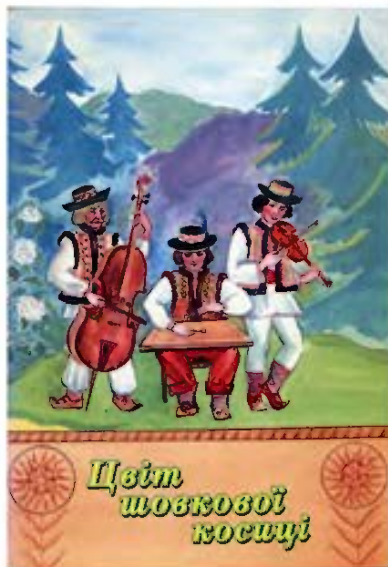
**Василь
Філіпчук**

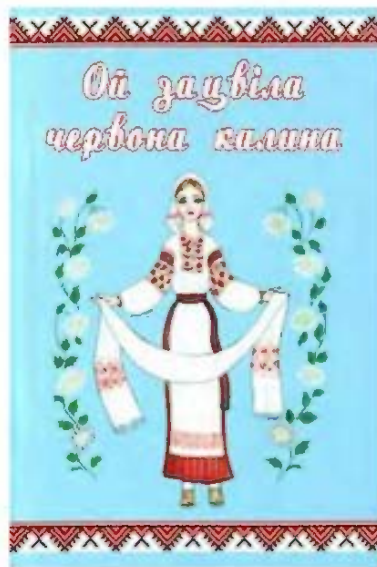
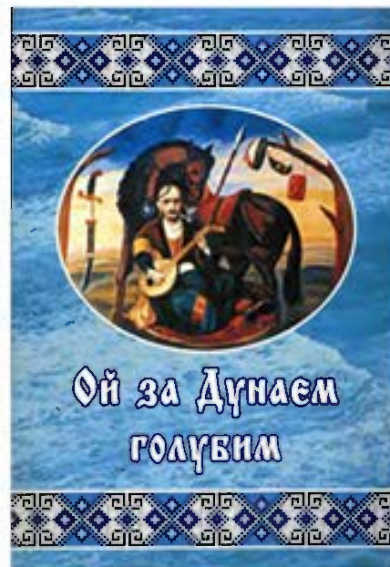
**Володимир
Фінів**

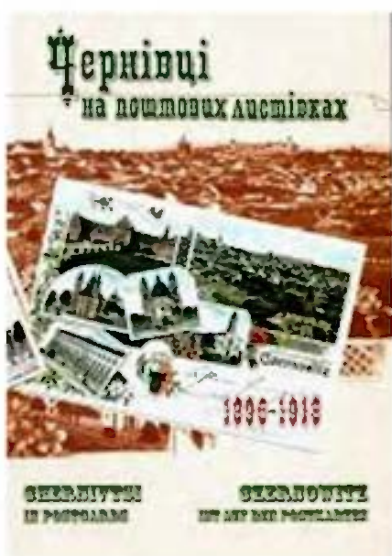
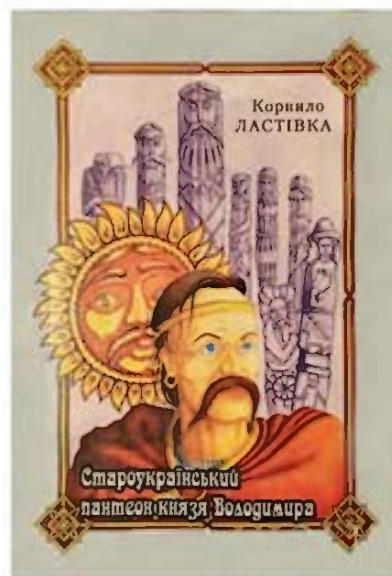
ФОЛЬКЛОРНІ ТВОРИ

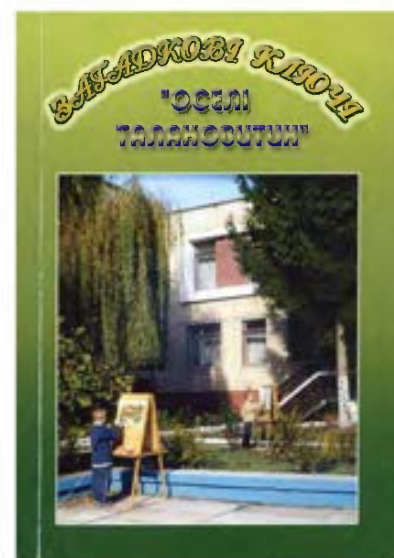

Кузьма Смаль

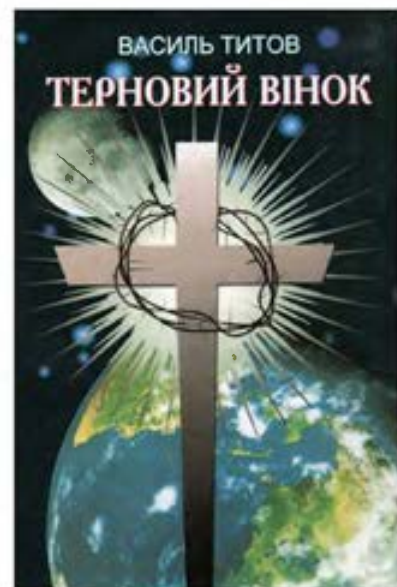
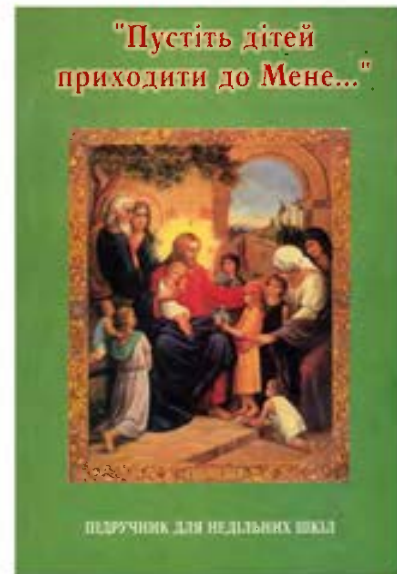
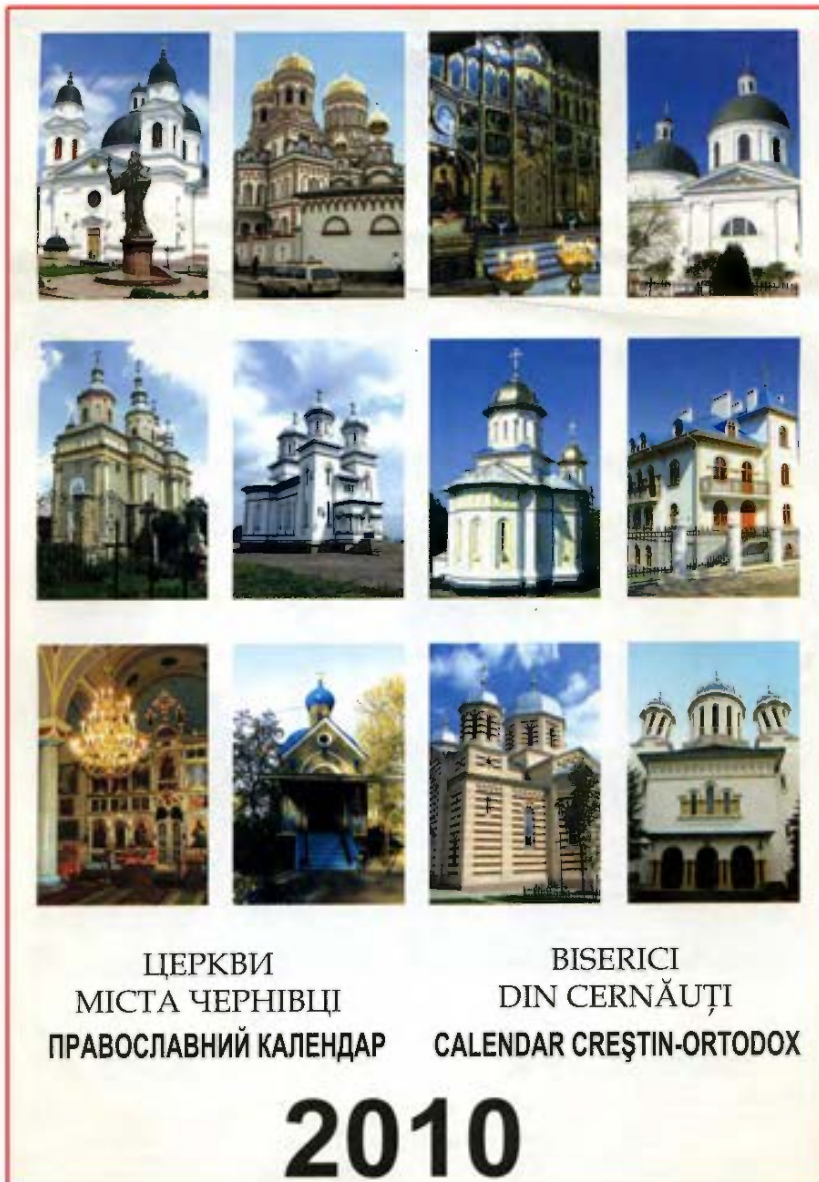

ФОЛЬКЛОР І КРАЄЗНАВСТВО

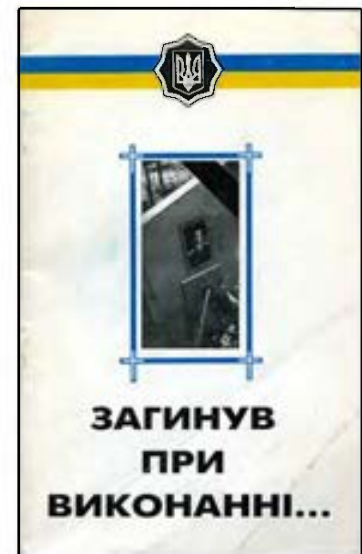

РЕЛІГІЯ ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

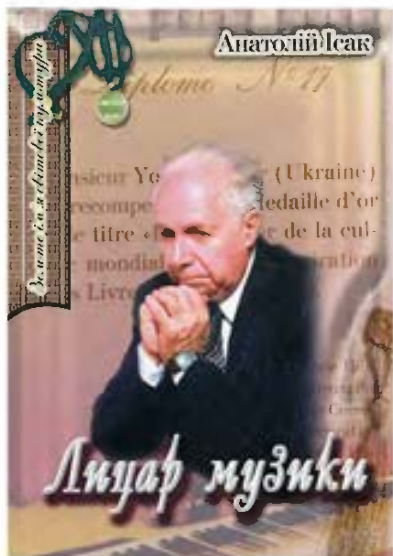

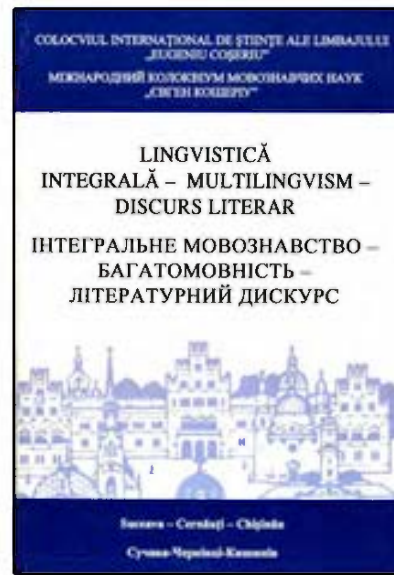
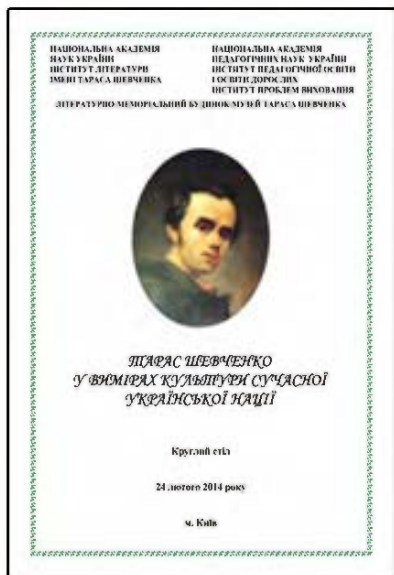
Володимир
Драюк

ІСТОРИЯ, МУЗИКА І ТЕАТР

З ОСТАННІХ ВИДАНЬ «ЗЕЛЕНОЇ БУКОВИНИ»

Презентація збірника «Жуличі. Василь Пачовський» в Жуличівській школі. За столом – співавтори збірника Василь Хала, Андрій Квасецький, Ольга Підлиська і директор школи Галина Цюпка. Жуличі, Золочівський р-н, Львівська обл. 8 листопада 2015 р.

ВИСТАВКОВІ МИТІ

Книжкова виставка на честь 15-річчя Незалежності України. На передньому плані - заслужений журналіст України Людмила Паранюк і головний редактор «Зеленої Буковини» Андрій Квасецький. Чернівці, площа Центральна, 24 серпня 2006 р.

У книжковій палатці «Зеленої Буковини» працівники видавництва Оксана Іванюк (ліворуч) і Оксана Горковенко. Чернівці, площа Соборна, 2009 р.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

У книжковій палатці «Зеленої Буковини» головний редактор Андрій Квасецький і технічний редактор Ярина Квасецька. Перша презентація колективної монографії «Чернівці. Історія і сучасність». *Чернівці, День міста, жовтень 2009 р.*

Презентація збірника «Жуличі. Василь Пачовський» в Золочівській міській бібліотеці ім. Івана Франка. На світлині (зліва направо) співавтори збірника Василь Хала, Ольга Підлиська, Андрій Квасецький і директор бібліотеки Іванна Марчак. *Золочів, 8 листопада 2015 р.*

РЕКЛАМА

Фрагмент листа Майкла Мельника від 17 серпня 2021 р.

ЮВІЛЯРИ 1999 РОКУ

Віталій Коржик,
кандидат географічних наук,
заступник директора з науки і рекреації
НПІП "Вижницький", науковий редактор
журналу "Зелена Буковина"

Вітаємо із 50-літтям!

Народився традиційним способом 10 липня 1949 р. в м.Чернівцях. В 1971 році з відзнакою закінчив географічний факультет Чернівецького державного університету і спробував покуштувати вільного вчительського хліба на Волині. Проте цьому щастю завадила очна аспірантура при кафедрі фізичної географії ЧДУ.

З 1975 р. розпочав бурхливу діяльність на державній службі в екологічній сфері, вдягнувши мундира інспектора державної водної інспекції. Грунтова наукова підготовка, притаманна жвавості характеру і потяг до інспекторської романтики скоро дозволили йому стати висококваліфікованим спеціалістом у галузі поверхневих та підземних вод, а також знавцем усіх очисних споруд, смітників, гноєсховищ і дюкерів Буковинського краю.

З 1989 року продовжив свій інспекторський промисел в органах, які в кінцевому підсумку отримали назву Держуправління Мінекобезпеки в Чернівецькій області, де поступово і ніжно обіймав посади від старшого інспектора до завідуючого сектором. Нещадно експлуатуючи службовий мотоцикл, об'їздив всю область і зініціював створення понад 70 нових об'єктів природно-заповідного фонду. Після створення собі нового робочого місця — національного природного парку «Вижницький» — перебрався ближче до лісу і став заступником директора по науці і рекреації.

Проміж вирішенням завдань державної ваги встигав займатись особистими справами, як-от: написав понад 140 наукових праць та захистив кандидатську дисертацію з проблем антропогенних змін природного середовища Буковини; дослідив 80 печер і витягнув з них двох небіжчиків; заснував чернівецьку школу спелеокарстознавства та відмучив 15 років головою спелеоклубу «Троглодит»; заробив золоту медаль на першому (і останньому) чемпіонаті СРСР по спелеотуризму в 1979 та радикуліт в 1982 році. Позаштатний кореспондент чотирьох газет та двох журналів (понад 1000 публікацій). Викладач кафедри екології і права Чернівецького факультету Харківського державного політехнічного університету та радник голови обласної ради з питань екології та екотуризму.

— У Вас завжди було від 5 до 10 різних громадських посад. Що Ви з ними робили?

— Один час було навіть 12. Намагався боротись з ними так, як наша колишня держава з гідрою Агропрому: скільки його не скорочували і кожного разу щонайменше на третину, а наступного року він розбухав вдвічі більшим.

— Як Ви дійшли до ювілею?

— Наполегливо працював організмом кожного дня.

— Завдяки кому або чому стали екологом?

— Завдяки партбюро рідного факультету: після закінчення аспірантури я був єдиним з 30 аспірантів — випускників університету, кому не

ВІДЗНАКИ «ЗЕЛЕНОЇ БУКОВИНИ»

ВІДЗНАКИ «ЗЕЛЕНОЇ БУКОВИНИ»

“МОЛОДИЙ БУКОВИНЕЦЬ”

Група працівників “Молодого буковинця”. У центрі - редактор Ярослав Шокотько (в костюмі) і відповідальний секретар Тарас Шевчук. 1983 р.

“Молодобуковинці” у товаристві юних буковинців: редактор Микола Тимошик (ліворуч), Андрій Кваецький з дружиною Марією, Володимир Фінів, Володимир Черняк. 1986 р.

“МОЛОДИЙ БУКОВИНЕЦЬ”

**Свято газети
“Молодий буковинець”.
На сцені Літнього театру
письменники Анатолій
Крим, Михайло Івасюк
і журналіст Андрій
Квасецький.
1987 р.**

Перше вручення призу імені Григора Мацєрука за кращий журналістський матеріал місяця. Зліва направо: редактор Богдан Загайський, журналісти Анатолій Грубий, Валентина Мацєрук, Ігор Чеховський, Андрій Квасецький. 1987 р.

Наукова бібліотека ЛНУ ім. Івана Франка

17 вересня 2016 р. о 13.00 в рамках заходів 23 Форуму видавців у Львові в Науковій бібліотеці ЛНУ ім. Івана Франка (вул. Драгоманова, 5) відбудеться презентація книги ТАДЕЯ ДМИТРАСЕВИЧА "БЛАГОСЛОВЛЯЮ ВИШЕНСЬКІ СТЕЖИНИ...".

Модератор – Роман Шуст.

Учасники: Нахлік Євген Казимирович, Голубко Віктор, Масик Роман, Петьовка Оксана.

[...]

- У рамках заходу – презентація краєзнавчих книжок видавництва "Зелена Буковина" (Чернівці) за участю директора, журналіста, перекладача і краєзнавця Андрія Квасецького. Серед іншого будуть експоновані видання, визнані на Буковині найкращими книгами року: "Історія Чернівців" Р. Ф. Кайндля, "Русини на Буковині" Р. Ф. Кайндля і О. Манастирського, "Буковина. Загальне краєзнавство", "Чернівці. Історія і сучасність", "Книга пам'яті жертв голодомору. Чернівецька область".

Повідомлення про презентацію видань "Зеленої Буковини" в Науковій бібліотеці Львівського національного університету ім. Івана Франка. Вересень, 2016 р.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Учасники і гості презентації видань "Зеленої Буковини" в Науковій бібліотеці ЛНУ (зліва направо): Ярина Квасецька, Марія Квасецька, Євгенія Цюпка, Андрій Квасецький, Оксана Харків, Марія Цюпка, Леся Купин (організатор заходу), Олег Цюпка.

Чернівці відроджують давню славу міста з європейськими традиціями книгодрукування

У 1898 р. Австро-Угорщина підбивала підсумки 50-річного правління імператора Франца-Йосифа I. До цієї дати в Чернівцях було підготовлено до друку розкішне видання під назвою «Буковина. Загальне краєзнавство», над яким працювали тодішні «краєзнавці у цивільному» - крайове жандармське командування N18. Свою справу жандарми знали непогано, а до того ще й як слід вивчили край, віренний їх піклуванню самою його імператорсько-королівською величністю. Тому книга вийшла ґрунтовною, інформативною. Текст писав обер-лейтенант жандармерії Едуард Фішер, а ілюстрував Владислав Жуківський, також жандармський обер-лейтенант.

Книга вийшла з друку 1899 року, і з того часу буковиназнавці часто посилалися на це видання. На жаль, його примірників до нашого часу дійшло небагато і широкому читачеві знайти книгу було дуже непросто. І от недавно видавництво «Зелена Буковина» зробило нашим країнам чудовий подарунок - тисячним тиражем перевидало частину книги, що вперше побачила світ століття тому. До 125-річчя Чернівецького університету видавці встигли надрукувати розділ «Населення Буковини», який оформлений як окрема книга, причому двома мовами і з усіма оригінальними ілюстраціями та картами (**Bevölkerung der Bukowina = Населення Буковини /Переклад з німецької Ф.С. Андрійця, А.Т. Квасецького. - Чернівці: Зелена Буковина, 2000. — 160 с. — (Текст німецькою (репринт) і українською мовами).** Кожному, хто вперше візьме її в руки, впадає в око прекрасне поліграфічне оформлення: офсетний папір, тверді палітурки, зі смаком зроблені обкладинки та форзаці. Чернівці відроджують давню славу міста з європейськими традиціями книгодрукування, і це радує

Над книгою попрацював чималенький колектив, в якому помітний внесок вчених-істориків і архівістів, перекладачів та редакторів і друкарів. А працювати було над чим. Поруч з оригінальним текстом німецькою мовою тут вміщено переклад українською (перекладачі - Ф.С. Андрієць, А.Т. Квасецький). Передмову до видання написав доктор історичних наук, професор В.М. Вовчанський, добре відомий читачам

РУСИНСКАЯ ТЕМАТИКА В ИЗДАНИЯХ ПОСЛЕДНИХ ЛЕТ

В последние годы вышло немало исследований по истории, культуре, языку коренного населения Карпато-Днестровских земель русинов (руснаков). Не претендуя на полное перечисление всех вышедших за последние годы работ по данной тематике, позволю себе ограничиться обзором тех, которые вышли за последние четыре года и имеются в распоряжении Общественной ассоциации «Русь».

**УКРАИНА
Черновицкая область**

ББК 63.3 (4 УКР - 4 ЧЕН)

Б 90

Die Bukowina. Eine allgemeine Heimatkunde = Буковина. Загальне краєзнавство / Переклад з нім. Ф.С. Андрійця, А.Т. Квасецького. - Чернівці: Зелена Буковина, 2004. (Історична бібліотека «Зеленої Буковини»). - 488 с. Тираж 1000.

ISBN 966-8410-15-7 (серія)

ISBN 966-8410-16-5

Книга «Буковина. Общес краєведение» была подготовлена офицерами австрийской краевой жандармерии в честь 50-летия правления императора Австро-Венгрии Франца-Иосифа I и издана в Черновцах в 1899 г.

Это одна из лучших работ конца XIX- начала XX в. по истории и этнографии Буковины. Книга состоит из четырех глав. В первой главе, «Население Буковины», даны сведения о численности, расселении, происхождении, антропологическом облике, языке, фольклоре, традициях, обычаях, религии, поверьях, народной одежде, питании, народной медицине и т.д. основного населения края - румын и русинов, а также кратко и других народностей, проживающих на Буковине. Численность румын составляла в крас 208301 чел. «Достоверно и исторически доказано, что первые группы румын ... появились в Карпатских горах приблизительно 600 лет назад», - отмечают авторы исследования. Русинов было 265154 (1890 г.) человек, из них 25 тыс. приходилось на гудцулов. Славяне появились на Днестре, Пруте и Сирете еще до начала V века. В «Топографическом описании населенных пунктов» не только перечислены все населенные пункты Буковины, дана история их происхождения, количество и род занятий

Michael Melnyk

кому мені

А тепер повернемося до вашої книги. Можу чесно сказати, що Ви написали чудово. Це найкраща та найцікавіша історія книг, яку я читав за останні 30 років. Ваше дослідження є зразковим, ваша презентація є першокласною, і ваше уявлення про предмет видатне. Вас слід привітати за те, що ви написали зараз найкраще дослідження бойових дій під Бродами, коли -небудь опубліковане. На мою думку, ваша робота навіть з деякою мірою перевершує офіційно створену радянську історію Львівсько-Сандомирської операції та останні наукові публікації на цю тему з німецької точки зору, такі як "Розпад німецької армії на Сході" Стівена Телятина. Деталі надзвичайні, а ваші висновки збалансовані та чесні. Це справді досягнення, яким можна надзвичайно пишатися.

Я вже написав і видав дві книги відділу «Галичина» і останні 5 років працював над своєю третьою, останньою книгою на цю тему. Приблизно останні 2 роки я працюю виключно над битвою під Бродами, і на цій основі я, як військовий історик, можу дуже оцінити вашу працю. Здебільшого я маю справу з німецькими документами, і хоча я добре знаю німецьку перспективу, інформація, яку ви подали з радянської сторони, забезпечує ідеальний баланс.

From: Зелена Буковина [mailto:...]
Sent: 17 August 2021 14:00
To: melnyk...
Subject:

Фрагмент листа Майкла Мельника від 17 серпня 2021 р.

Історична бібліотека «Зеленої Буковини»

У рамках книжкової серії, що видавалася протягом 2004-2009 років, побачили світ такі видання:

- Die Bukowina. Eine allgemeine Heimatrunde = Буковина. Загальне краєзнавство / Переклад з нім. Ф.С. Андрійця, А. Т. Квасецького; наук. редактори В. М. Ботушанський (автор передмови), О.М. Масан, В.Ю. Іванюк]. Чернівці: Зелена Буковина, 2004 (друге видання – 2008). 488 с.
- Kaindl R. F. = Кайндль Р. Ф. Geschichte von Czernowitz von den ältesten Zeiten bis zur Gegenwart = Історія Чернівців від найдавніших часів до сьогодення / Переклад з нім. В. Ю. Іванюка; наук. редактор і автор післямови О. М. Масан. Чернівці : Зелена Буковина, 2005. 330 с.
- Піддубний Г. Буковина. Її минуле й сучасне: Суспільно-політичний нарис із малюнками і мапою Буковини / Післямова І. Фостія – Чернівці: Зелена Буковина, 2005. 216
- Піддубний І. А. Історія авіації на Буковині (1910-1945 рр.): Ілюстрований нарис. Чернівці: Зелена Буковина, 2006. 112 с.
- Чучко М. К. Вознесенська церква в Лужанах: історія, архітектура та опорядження найдавнішої пам'ятки середньовічного культового будівництва в північній частині Буковини. Чернівці : Зелена Буковина, 2006. 44 с.
- Kaindl R. F., Manastyrski A. = Кайндль Р.Ф., Манастирський О. Die Rutenen in der Bukowina = Русини на Буковині / Переклад з нім. В. Іванюка; наук. редактор і авт. післямови М. Чучко. Чернівці: Зелена Буковина, 2007. 192 с.
- Гуйванюк М. Р. Січовий рух у Галичині й Буковині (1900-1914 рр.). Чернівці : Зелена Буковина, 2009. 254 с.
- Смаль-Стоцький С. Буковинська Русь: Культурно-історичний образок / Післямова О. Добржанського. Чернівці : Зелена Буковина, 2009. 192 с.
- Тимошук Б. О. Найкраща моя знахідка / Відп. ред. С. В. Пивоваров; ред. Д. Н. Козак [та ін.]. Чернівці: Зелена Буковина, 2009.
- Чернівці. Історія і сучасність (Ювілейне видання до 600-річчя першої писемної згадки про місто) : колект. монографія / В. М. Ботушанський, С. В. Біленкова, О. В. Добржанський та ін.; за заг. ред. В. М. Ботушанський. Чернівці : Зелена Буковина, 2009. 586 с.

Іміджеві багатомовні видання

З метою утвердження позитивного іміджу України загалом, а Чернівецької області (Буковини) зокрема, видавництво «Зелена Буковина» активно розвивало практику багатомовних видань, розрахованих на іноземних гостей та туристів. Цей цикл представляють:

- путівники «Національний природний парк «Вижницький» (2001), «Буковина для всіх. Маршрутами екотуризму» (2002), «Вас вітає Берегомет», «Підземна Буковина» (2004) – авт. Віталій Коржик;

- «Буковина. Заповідний край» (2004) – авт. Володимир Сівак, Володимир Солодкий, Василь Корольюк, Микола Білоконь.

Туристичний бізнес-довідник Глибоцького району (2006) – авт. Василь Гейніш, Вадим Рудий, Микола Шапка та ін.

- «Пам'ятники Чернівців» (2007) – авт. Володимир Заполовський, Сергій Осачук, Наталія Шевченко.

- «Три іпостасі Миколи Мінтенку» (2007) – авт. Микола Шапка.

- «Карпатська конвенція і розвиток заповідної справи на Буковині» (2009). – авт. Георгій Шутак, Володимир Солодкий, Володимир Сівак.

- «Чернівецький театр. Мрія з оксамиту та золота» (2010) – авт. Андрій Квасецький, Талей Сулятицький, Павло Швець.

У 2009 році завдяки ініціативі Чернівецького літературно-меморіального музею О. Кобилянської (директор Володимир Вознюк) і музею-садиби О. Кобилянської у с. Димка (директор Іван Дан) вперше побачив світ у формі чотиримовного видання (українською, німецькою, англійською і румунською) один з кращих творів Ольги Кобилянської новела «Природа».

Автори і партнери

- ❖ Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – ректори *Степан Костишин, Микола Ткач, Степан Мельничук*.

- ❖ Науково-дослідний Центр буковинознавства при Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича – *Олег Панчук, Сергій Осачук*.

- ❖ Факультети ЧНУ: історичний – *Юрій Макар, Василь Ботушанський, Олександр Добржанський, Олександр Масан, Сергій Пивоваров, Андрій Федорук, Ігор Чеховський, Михайло Чучко*; біологічний – *Ілля Чорней, Василь Буджак*, географічний – *Валерій Руденко, Анатолій*

Швиденко, Ольга Данілова, Юрій Ющенко; іноземних мов – Олександр Огуй, Галина Загайська; педагогічний – Василь Филипчук, Іван Руснак; філологічний – Василь Костик.

❖ Дежурправління охорони навколишнього природного середовища в Чернівецькій області – *Володимир Сівак, Володимир Солодкий, Микола Білоконь, Корнелій Волошин.*

❖ Національний природний парк «Вижницький» – *Віталій Коржик* (за сумісництвом – заступник головного редактора журналу «Зелена Буковина»).

❖ Чернівецьке управління юстиції – *Микола Шупеня, Павло Цицима, Василь Дуган, Тетяна Ніколаєвич.*

❖ Управління МВС України в Чернівецькій області – *Володимир Драюк.*

❖ Управління СБ України в Чернівецькій області – *Микола Рубанець, Павло Дейнеко.*

❖ Головне Управління земельних ресурсів в Чернівецькій області – *Володимир Фінів.*

❖ Чернівецька міська рада – *Володимир Килинич.*

❖ Національна академія педагогічних наук України – *Георгій Філіпчук*¹.

❖ Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (м. Київ) – *Іван Зязюн, Наталія Філіпчук, Олена Отич, Лариса Лук'янова.*

❖ Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області – *Григорій Білянін, Василь Федорак.*

❖ Чернівецький факультету Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» – *Юрій Масікевич, Василь Матієга.*

❖ Українська науково-дослідна станція карантину рослин Української академії аграрних наук – *Павло Мельник.*

¹ Квасецький А. Автор з великої літери «А». *Освітній україноцентризм Георгія Філіпчука*:зб. наук. пр. / редкол: Н. Ничкало (голова) та ін.; упоряд.: Н. Ничкало, О. Боровік ; НАПН України ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ : Богданова А. М., 2016. С. 106-107.

❖ Буковинський інститут агропромислового виробництва – *Олександр Чернявський*.

❖ Письменники Буковини – *Василь Джуран, Василь Васкан, Галина Тарасюк, Василь Фольварочний, Микола Рачук, Олег Сенчик, Василь Місевич, Василь Мельник, Віталій Демченко, Василь Довгий, Людмила Ільїна, Сергій Коваль, Георгій Шевченко*.

❖ Чернівецький обласний краєзнавчий музей – *Олена Затуловська, Ігор Піддубний, Ігор Скільський*.

❖ Меморіальний музей Володимира Івасюка – *Парасковія Нечаєва*.

❖ Чернівецький літературно-меморіальний музей Юрія Федьковича – *Ольга Филипчук*.

❖ Чернівецький літературно-меморіальний музей Ольги Кобилянської – *Володимир Вознюк*.

❖ Музей-садиба Ольги Кобилянської в с. Димка – *Іван Дан*.

❖ Чернівецький музично-драматичний театр імені Ольги Кобилянської – *Петро Магратій, Павло Швець*.

❖ Державний історико-архітектурний заповідник «Хотинська фортеця» – *Людмила Пастух*.

❖ Фонд «Стародуб» – *Олег Гиндич*.

❖ Краєзнавці і фольклористи – *Авксентій Яківчук, Кузьма Смаль*.

❖ Редакції газет: «Буковина» – *Іван Агатій, Анатолій Ісак, Володимир Дячков*; «Чернівці» – *Василь Бабух, Василь Семчук*; «Правдивий поступ» – *Віктор Обдуленко, Юхим Гусар*; «Новий день» – *Микола Шапка, Василь Гейніш, Леонтина Топало, Петро Кирстюк*; «Газета де Герца» – *Василь Бику*; «Рідний край» – *Ярослав Лижник*; «Голос краю» – *Василь Джуран, Світлана Масловська*; «Вільне життя» – *Михайло Яровий*.

Видавництва і друкарні: «Ант ЛТД» – *Василь Глібка*; «Букрек» – *Дарина Туз-Максимець*; «Друк Арт» – *Василь Ільницький*; «Золоті литаври» – *Дмитро Танащук*; «Місто» – *Віктор Кіндій*; «Прут» – *Борис Глуханюк*; «Рута» – *Василь Бакай*; «Технодрук» – *Станіслав Яворський*; «Александрю чел Бун» – *Александріна Чернова*;

Сторожинецька районна друкарня – *Володимир Фестей*; Чернівецька обласна друкарня – *Микола Михайлов, Дмитро Галат*; приватні підприємці *Інна Продан, Марина Шапка*.

Поліграфічна дільниця

У 2004 році «Зелена Буковина» розпочала друк своїх видань на власній поліграфічній дільниці, що допомогло суттєво наростити обсяги випуску книжкової продукції². Незважаючи на здебільшого «застаріле» поліграфічне устаткування, вдалося досягти порівняно високої якості чорно-білого і кольорового друку.

Прикладами доброї поліграфії можуть служити презентабельні видання «Буковина. Загальне краєзнавство», «Історія Чернівців», «Чернівці. Історія і сучасність», повнокольорові «Світова війна у поштових листівках», «Пам'ятники Чернівців», «20 років Служби безпеки України. Управління СБ України в Чернівецькій області» та багато інших.

Спочатку поліграфічна дільниця містилася в орендованому заводському приміщенні по нинішній вул. Яській, а згодом завдяки клопотанню обласного управління інформаційної політики (Іван Вергун, Богдан Онуфрик) орендувало приміщення в Чернівецькій обласній друкарні.

Управління інформаційної політики мало намір перетворити Чернівецьку обласну друкарню на видавничо-поліграфічний центр, де б працювала більшість видавничих і поліграфічних організацій Чернівців. Однак цей план не спрацював, бо, схоже, інші розрахунки на ці приміщення мали куратори обласної друкарні з Києва.

Обласна програма з підтримки книговидання

2003 року управління з питань інформаційної політики та преси Чернівецької обласної держадміністрації очолила журналістка з Кельменеччини Валентина Бабилюлько, яка зробила обласну програму з підтримки книговидання справді дійовим інструментом. Щонайменше в 10 разів був збільшений фонд програми, який перевищив 600 тисяч гривень, і доступ до фінансування видавництв і окремих авторів був доволі демократичний. Певний час до обласної експертної ради з питань підтримки книговидання входив і Андрій Квасецький.

² Коржик В. П. Зелена Буковина (видавництво) // Енциклопедія сучасної України - https://esu.com.ua/search_articles.php?id=16780

З метою популяризації книги, місцевих видавництв і розповсюджувачів книжкової продукції були започатковані регулярні виставки видавництв, поліграфічних підприємств і книгарень. А також обласний конкурс на кращу книгу року, в якому до 2010 року включно регулярно брала участь «Зелена Буковина».

За прикладом обласної програми з підтримки книговидання були розроблені і деякі районні програми, неформальними кураторами яких в Сторожинці був Володимир Фестей, у Заставні – Василь Джуран, в Глибоці – Микола Шапка.

Виставки і конкурси

Видавництво «Зелена Буковина» нагороджене дипломом Чернівецької обласної державної адміністрації за перемогу в обласному конкурсі «Краща книга 2004 року» в номінації «історико-краєзнавча література» — за книгу «Буковина. Загальне краєзнавство». Такими ж дипломами Чернівецької обласної державної адміністрації за перемоги в конкурсах наступних років відзначена низка видань «Зеленої Буковини», зокрема «Історія Чернівців» Р. Ф. Кайндля (2005), «Русини на Буковині» Раймунда Фрідріха Кайндля і Олександра Манастирського (2007), «Національна книга пам'яті жертв голодоморів 1932-1933, 1946-1947 років в Україні. Чернівецька область» (2008). колективна монографія «Чернівці. Історія і сучасність» (2009).

Дипломами відзначена активна участь «Зеленої Буковини» у виставці-ярмарку «Книжковий сад – 2004» (м. Київ), у формуванні Національного стенду України на Франкфуртській міжнародній книжковій виставці у Німеччині (2007).

17 вересня 2016 року в рамках заходів 23 форуму видавців у Львові відбулася презентація краєзнавчих видань «Зеленої Буковини» в Науковій бібліотеці Львівського національного університету ім. Івана Франка (ініціатор заходу – Леся Купин). По завершенню виставки близько 100 книжкових видань були подаровані університетській бібліотеці, з якою Андрій Квасецький подружився ще під час навчання в Львівському державному університеті (1977-1982).

У зв'язку з припиненням діяльності «Зеленої Буковини» у 2014 р. ще більше примірників книжкових видань було передано Чернівецькій обласній універсальній науковій бібліотеці імені Михайла Івасюка, з якою редакція підтримувала тривалі творчі стосунки. Тож саме ця чернівецька книгозбірня пропонує познайомитися ближче з більшістю видань «Зеленої Буковини».

За професійні здобутки Почесними грамотами Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Чернівецької обласної адміністрації і обласної ради відзначені як видавництво «Зелена

Буковина», так і окремі працівники – головний редактор Андрій Квасецький, технічний редактор Ярослав Квасецький, завідувача виробництво Діна Беженар, друкар Сергій Кейван.

Від «Зеленої Буковини» паризької — до «Зеленої Буковини» чернівецької

Чернівецьке видавництво «Зелена Буковина» вважало себе спадкоємцем паризького видавництва «Зелена Буковина», створеного 1956 року українськими емігрантами з Буковини з метою видання однієї книги – колективної монографії «Буковина. Її минуле і сучасне» за редакцією Дениса Квітковського, Теофіла Бриндзана, Аркадія Жуковського. Протягом двадцяти років у чернівецькому видавництві «Зелена Буковина», що спеціалізувалося на наукових і науково-популярних творах з історії, краєзнавства, екології, художній літературі, побачило світ понад 600 найменувань книжкової продукції³.

Видання «Зеленої Буковини» після «Зеленої Буковини»

Після офіційного припинення фінансово-господарської діяльності редакції «Зелена Буковина» у 2014 році засновник Андрій Квасецький тривалий час не приймав рішення про закриття її як юридичної особи. Це формально дозволило йому використати марку «Зелена Буковина» ще для кількох видань, що побачили світ згодом. До них належать, зокрема, твори Андрія Квасецького - історико-краєзнавчий нарис «Давні згадки про Жуличі і навколишні поселення над річками Буг і Белзець» (2016) та «Ілюстрована хроніка битви під Бродами» (2020)⁴.

Вони стали продовженням своєрідного літопису рідного краю, що був започаткований поважним збірником історико-краєзнавчих праць під назвою «Жуличі. Василь Пачовський». Основу збірника склали саме твори Андрія Квасецького – історичні образки про рідне село Жуличі і публіцистичний нарис про найвидатнішого уродженця села – поета-модерніста, лицаря української державності Василя Пачовського⁵. Тепло привітали вихід цієї книжки як на «малій батьківщині» автора-

³ Коржик В. П. Зелена Буковина (видавництво) // Енциклопедія Сучасної України : енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. Т. 10. URL: <https://esu.com.ua/article-16779> (дата перегляду: 25.12.2022)

⁴ Квасецький А. Т. Ілюстрована хроніка битви під Бродами (13–23 липня 1944 р.). Складена на основі розсекречених журналів бойових дій, донесень і звітів штабів червоноармійських військових частин та з'єднань 1-го Українського фронту. Чернівці : Зелена Буковина. 2020. 648 с.

⁵ Жуличі. Василь Пачовський: збірник історико-краєзнавчих праць і літературно-художніх творів / автор передмови та прим. А. Т. Квасецький, автор післямови, голов. ред. В. Джуран. Чернівці : Зелена Буковина, 2013. 398 с. + вкл. 60 с.

упорядника⁶, так і на Зеленій Буковині. Розлогий матеріал про збірник «Жуличі. Василь Пачовський» твори подала, зокрема, газета «Буковинське віче»⁷.

Мабуть, не випадково, що значний резонанс отримала також «Ілюстрована хроніка битви під Бродами», що стосується найвідомішої битви на західноукраїнських землях в роки Другої світової війни і участі у ній української дивізії «Галичина»⁸. Запити на це видання надійшли і від зарубіжних істориків – з Німеччини, Австрії і Англії.

Можна навести оцінку британського історика Майкла Мельника, який заслужено вважається найпродуктивнішим дослідником історії дивізії «Галичина» і її участі у битві під Бродами. Отримавши електронну версію «Ілюстрованої хроніки», він за допомогою перекладача Google створив англійську версію книги, яка повністю зберігала відповідність українській верстці і відзначалася порівняно якісним перекладом.

У листі до А. Квасецького від 17 серпня 2021 року Майкл Мельник писав:

«А тепер повернемося до вашої книги. Можу чесно сказати, що Ви написали чудово. Це найкраща та найцікавіша історія книг [історична книга], яку я читав за останні 30 років. Ваше дослідження є зразковим, ваша презентація є першокласною, і ваше уявлення про предмет видатне. Вас слід привітати за те, що ви написали зараз найкраще дослідження бойових дій під Бродами, коли-небудь опубліковане. На мою думку, ваша робота навіть з деякою мірою перевершує офіційно створену радянську історію Львівсько-Сандомирської операції та останні наукові публікації на цю тему з німецької точки зору, такі як "Розпад німецької армії на Сході" Стівена Телятина [Віла]⁹. Деталі надзвичайні, а ваші висновки

⁶ Презентація книги «Жуличі. Василь Пачовський» (08.11.2015). URL:http://zlochiv-crb.edukit.lviv.ua/novini_nashoi_biblioteki/novini_biblioteki/id/251?prnt=prnt(дата звернення: 25.12.2022).

⁷ Джуран В. У пошуках Грааля, або Кілька слів про автора, співавторів і дійових осіб книжкових видань, присвячених орбітальній станції життя Андрія Квасецького. *Буковинське віче*. 2016. № 47. 15 груд.

⁸ Купин Л. Ілюстрована хроніка битви під Бродами. *Наукова бібліотека ЛНУ імені Івана Франка Методичний центр бібліотек ЗВО Західного регіону України*. URL: <https://web.archive.org/web/20210214062202/https://lnulibrary.lviv.ua/ілюстрована-хроніка-битви-під-бродам/> (дата звернення: 25.12.2022).

⁹ Veal, Stephen Ariel, The collapse of the German army in the East in the summer of 1944 (Volume 2). *Dissertations and Theses*. Paper 4302. Portland State University. 1991. URL: https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5310&context=open_access_etds (дата звернення: 25.12.2022).

збалансовані та чесні. Це справді досягнення, яким можна надзвичайно пишатися.

Я вже написав і видав дві книги відділу [з історії дивізії] «Галичина» і останні 5 років працював над своєю третьою, останньою книгою на цю тему. Приблизно останні 2 роки я працюю виключно над битвою під Бродами, і на цій основі я, як військовий історик, можу дуже [належно] оцінити вашу працю. Здебільшого я маю справу з німецькими документами, і хоча я добре знаю німецьку перспективу, інформація, яку ви подали з радянської сторони, забезпечує ідеальний баланс».

Цей лист був написаний англійською, але відправлений до Чернівців після машинного перекладу. Як бачимо, переклад доволі якісний.

Коли Майкл Мельник згадує про дві книги з історії дивізії «Галичина», то він має на увазі два книжкові видання. Перше – «До бою. Створення й історія 14-ї Галицької Дивізії військ СС», що побачила світ англійською мовою 2002 року. А друге видання – це двотомник 2016 року, також англійською мовою, під загальною назвою «Історія Галицької Дивізії військ СС». Перший том видання має уточнюючу назву «На Східному фронті. Квітень 1943-го – липень 1944-го», а другий – «Сталінська Немезіда»¹⁰.

На відміну від Майкла Мельника, Андрій Квасецький значно критичніше оцінює свою працю. З часом все яскравіше висвічуються як позитивні, так і деякі негативні аспекти. Але він вважає, що варто було зробити подібне дослідження хоча для того, щоб виявити в архівних документах воєнної пори свідчення високої бойової спроможності дивізії «Галичина» у битві під Бродами з боку радянського командування. Як зауважував командуючий 60-ї Армії генерал-полковник Павло Курочкін, вони мали «туманне уявлення» про дивізію Галичина, вважаючи, що вона не сильна і складається з 2-3 батальйонів. «На практиці виявилось, що це була одна із сильних дивізій, доведених до 9 тис. людей»¹¹. В іншому документі генерал Курочкін вжив ще яскравіший вираз – «одна із найсильніших дивізій».

¹⁰ Melnyk M.J. To Battle: The Formation and History of the 14th Galician Waffen-SS Division. Front Cover. - Helion, 2002; Melnyk M.J. The history of the Galician Division of the Waffen-SS: Volume 1 – On the Eastern Front; Volume 2 - Stalin's Nemesis. - Stroud, UK: Fonthill, 2016.

¹¹ Квасецький А. Т. Ілюстрована хроніка битви під Бродами (13–23 липня 1944 р.). Складена на основі розсекречених журналів бойових дій, донесень і звітів штабів червоноармійських військових частин та з'єднань 1-го Українського фронту. Чернівці : Зелена Буковина. 2020. С.586.

Подібна новизна характерна для багатьох сторінок «Ілюстрованої хроніки битви під Бродами»¹².

Замість післяслова

На завершення стислого огляду діяльності редакції і видавництва «Зелена Буковина» буде, мабуть, не зайвим кілька слів сказати безпосередньо про засновника і головного редактора Андрія Квасецького – мого батька, який ось уже більш як 40 років постійно живе і працює на Зеленій Буковині.

Певний час я також допомагала видавництву «Зелена Буковина» і могла бачити батька у різних іпостасях – як керівника-організатора і як літературного чи технічного редактора, комп'ютерного дизайнера і перекладача, помічника друкаря і вантажника. Але, насамперед, як людину з дуже великою повагою до Книги.

Шкода, звичайно, що здоров'я, точніше, проблеми із здоров'ям, не дозволив батькові продовжувати улюблену справу. Були сподівання, що мій брат Ярослав або ж я підхопимо цю естафету, але ми обрали інші життєві стежини. І батько без жодних вагань підтримав наш вибір.

Андрій Квасецький народився 1959 року на Львівщині у селі Жуличі (Золочівський р-н). Навчався у Жулицькій восьмирічній школі, Золочівській середній школі № 2, на факультеті журналістики Львівського державного (тепер національного) університету імені Івана Франка (1977-1982).

Вперше він познайомився із Буковим краєм 1980 року під час студентської практики у редакції газети «Радянська Буковина», де під доброзичливим наставництвом журналістки Дарини Туз перевіряв і зміцнював свої творчі навички – журналісти кажуть «гострив перо». Один з його матеріалів про буковинських лісорубів був відзначений на журналістській «летучці» як краща публікація тижня. Таку пропозицію висловив оглядач Володимир Мар'янин, до речі, перший редактор газети «Молодий буковинець», і його підтримали колеги-журналісти.

У 1982 році, після закінчення журфаку, завдяки рекомендаціям Дарини Туз і Володимира Краснодемського був запрошений на роботу в редакцію Чернівецької обласної газети «Молодий буковинець». Тут подолав перші сходини журналістської кар'єри – від кореспондента

¹² Петрів В. Світло і тіні битви під Бродами. *Народне слово* (м. Золочів). 2020. № 29–32. 23 лип.–13 серп.

відділу комсомольського життя до завідувача відділу пропаганди і культури. Остання посада була своєрідними прецедентом. Адже батько не належав до членів комуністичної партії, а лише очолював комсомольську організацію редакції. З вдячністю згадує підтримку своїх перших «шефів» – заввідділом Мирослава Лазарука, Володимира Черняка, редакторів – Ярослава Шокотька, Миколи Максимця, Миколи Тимошика, Богдана Загайського, відповідального секретаря Тараса Шевчука.

У 1990 році разом з товаришем по «Молодому буковинцю» Романом Шостаком організував редакцію газети «Практика» – видання профспілок Чернівецької області. Це був період національно-державного відродження. Можна згадати, що «Практика» – була першою серед офіційних видань органів влади Чернівецької області, яка побачила світ без обов'язкового на той час комуністичного лозунгу «Пролетарі всіх країн, єднайтеся!»¹³. Втім, коли за прикладом «Практики» намагалися прибрати з титульної сторінки це гасло журналісти «Молодого буковинця» – органу Чернівецького обкому комсомолу, то на них «притупнули» і комуністичний символ повернули на звичне місце.

У редакції «Практики» Андрій Квасецький працював відповідальним секретарем, заступником редактора, а в 1992-1994 рр. – редактором газети. За його редакторства газета «Практика» першою в області освоїла комп'ютерний набір і допомогла перейти на прогресивну технологію редакціям газет «Чернівці» і «Буковина».

Вже у «Практиці» проявилася зацікавленість книжковими виданнями. Працівники редакції підготували кілька оригінал-макетів книжкових видань, у тому числі чернівецький детектив Валентина Даценка під назвою «Экзамен сдала на три...». На жаль, книга, що побачила світ на початку 1994 року, вийшла без інформації про людей, які здійснювали виготовлення оригінал-макету. Так само не було згадано чернівецького художника Ярослава Волощука – автора ілюстрацій.

Особливою сторінкою в творчій біографії Андрій Квасецького була підготовка до друку першої публікації повісті Михайла Івасюка «Монолог перед обличчям сина», що 1987 року публікувалася з продовженням на сторінках газети «Молодий буковинець». Газетні тексти ілюстрували світлини з сімейного альбому сім'ї Івасюків.

¹³ Жуличі. Василь Пачовський: збірник історико-краєзнавчих праць і літературно-художніх творів / автор передмови та прим. А. Т. Квасецький, автор післямови, голов. ред. В. Джуран. Чернівці : Зелена Буковина, 2013. С. 387.

Публікація сприяла поверненню імені видатного композитора Володимира Івасюка після тривалого періоду замовчування¹⁴.

Видавничим продовженням «Монологу перед обличчям сина» стала низка видань «Зеленої Буковини» про сім'ю Івасюків, ініційованих Парасковією Нечаєвою – тодішнім директором Меморіального музею Володимира Івасюка. Це поезії Михайла Івасюка «Елегії для сина» (2003, видання друге), збірка нарисів Парасковії Нечаєвої «Безсмертна тінь великих душ» (2004), путівник «Чернівецький обласний меморіальний музей Володимира Івасюка» (2004), бібліографічний покажчик до 55-річчя від дня народження Володимира Івасюка «Пісня буде поміж нас» (2004)¹⁵.

Редакція «Зелена Буковина» працювала над перекладами і підготовкою до видання низки знакових краєзнавчих праць – «Історії Буковини» Раймунда Фрідріха Кайндля, «Бессарабські русини» Петра Нестеровського, «Русини Буковини» Димитрія Дана. На жаль, вони так і залишилися незавершеними. Але цілком можливо, що окремі з них все ж таки побачать світ.

Деякі з друкованих видань, на які розповсюджується авторське право «Зеленої Буковини» і Андрія Квасецького, як автора та співавтора, були виставлені для вільного користування в Інтернеті.

Батько неодноразова наголошував: «Що віддав – те є твоє...». У цьому виразі він вбачає філософське втілення базових законів природи про збереження енергії і відносність.

Ярина КВАСЕЦЬКА

*Чернівці
грудень 2022 р.*

¹⁴ Жуличі. Василь Пачовський: збірник історико-краєзнавчих праць і літературно-художніх творів / автор передмови та прим. А. Т. Квасецький, автор післямови, голов. ред. В. Джуран. Чернівці : Зелена Буковина, 2013. С. 386.

¹⁵ Пісня буде поміж нас: Бібліографічний покажчик (до 55-річчя від дня народження українського композитора Володимира Івасюка) / авт.-упор. Л. І. Щербанюк. Чернівці : Зелена Буковина, 2004. С. 40-41.

Зміст

Вступ ...	3
Журнал «Зелена Буковина» ...	4
Перші книжкові видання «Зеленої Буковини» ...	6
Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища ...	7
Започаткування бібліотеки буковинознавства ...	11
Ювілейні видання про Чернівці ...	13
Книжкова полиця ...	15
Історична бібліотека «Зеленої Буковини» ...	59
Іміджеві багатомовні видання ...	60
Автори і партнери ...	60
Поліграфічна дільниця ...	63
Обласна програма з підтримки книговидання ...	63
Виставки і конкурси ...	64
Від «Зеленої Буковини» паризької – до «Зеленої Буковини» чернівецької ...	65
Видання «Зеленої Буковини» після «Зеленої Буковини» ...	65
Замість післяслова ...	68

Довідкове видання

Квасецька Ярина Андріївна

ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ВИДАВНИЦТВО «ЗЕЛЕНА БУКОВИНА»:
двадцять років на службі в її величності Книги
(1994-2014)

Редактор *Д.Е. Рудик*

Комп'ютерна верстка – *Й.Ф. Куриш*

Коректор *М.В.Капричук*

Підписано до друку 27.12.2022 року. Формат 60x84/16. Гарнітура
Аріал. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 4,32. Тираж 100 прим.

Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців,
виготовлювачів та розповсюджувачів книжкової продукції
серія ДК № 7225 від 28.12. 2020 року

Видавничо-інформаційний центр «Місто»
Україна, 58005 м. Чернівці, вул. Головна, 173А;
тел. (0372) 58 53 12

Надруковано у ВІЦ «Місто»

